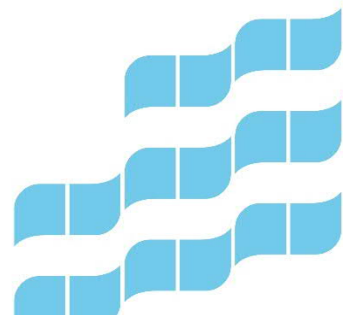

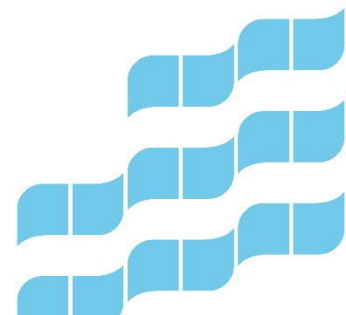
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN 2024 TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sisällys

1. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN 2024 TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	3
1.1. Yhteistyö, verkostoituminen ja toiminnan kehittäminen	4
1.2. Varautuminen	5
1.3. Viestintä	6
2. ELINTARVIKEVALVONTA	7
2.1. Elintarvikevalvonnan tehtävät ja voimavarat	7
2.2. Elintarvikelain mukainen valvonta	8
2.3. Painopistealueet	11
2.4. Näytteenotto, projektit ja kansalliset valvontaverkostot	11
2.5. Ruokamyrkytyspäilyt ja alueellisen epidemiaselvitystyöryhmän toiminta	12
2.6. Tupakkalain ja lääkelain mukainen valvonta	15
2.7. Valvontamaksut	15
2.8. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	17
3. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO	21
3.1. Eläinlääkintähuollon tehtävät ja voimavarat	21

3.2.	Hygieenikkoeläinlääkäreiden tekemä elintarvikevalvonta.....	22
3.3.	Eläinlääkäripalvelut	24
3.4.	Klinikkatulot	26
3.5.	Eläinsuojelu.....	27
3.6.	Muut valtion määräämät viranomaistehtävät	28
3.7.	Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.....	29
4.	TERVEYDENSUOJELU	32
4.1.	Terveydensuojelun tehtävät ja voimavarat.....	32
4.2.	Terveydensuojelulain mukainen valvonta.....	33
4.3.	Muut valvontatehtävät ja painopistealueet.....	36
4.4.	Terveydensuojelun tulot.....	39
4.5.	Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.....	40
5.	Liitteet	43
	Liite 1. Rekisteröityjen elintarvikehuoneistojen tarkastukset toimintaluokittain.....	43
	Liite 2. Elintarvikevalvonnan tarkastussuunnitelman toteuma ja kattavuus alueellisesti vuoden 2024 aikana	44
	Liite 3: Eläinlääkintäraportti; sairasmatkat, hoidetut eläimet ja subventiot kuntakohtaisesti.....	46
	Liite 4. Terveydensuojelun tarkastusten toteutuminen toimialoittain ja kunnittain vuonna 2024	51
	Liite 5. Terveydensuojelun painopisteisiin liittyvät toimenpiteet	58
	Liite 6: Tampereen kaupungin nettisivuille tehdyt alueellisen ympäristöterveydenhuollon ajankohtaiset uutiset	62

1. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN 2024 TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden tulee arvioida valvontasuunnitelmansa toteutumista kalenterivuosittain.

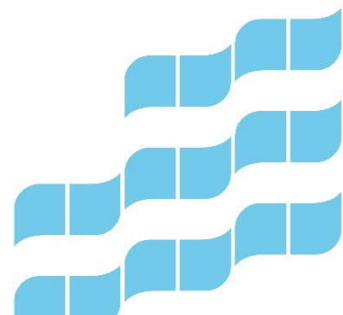
Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan alueellisessa ympäristöterveydenhuollon jaostossa käsitelty valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi toimitetaan aluehallintovirastolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnissa käsitellään seuraavia asioita:

- Suunnittelun toiminnan ja tarkastusten kattavuus
- Tarkastusten ja näytteiden määrä (suhteessa valvontasuunnitelmaan)
- Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen
- Voimavarat ja yhteistoiminta-alueen toimivuus
- Toiminnan kehittämistarpeet
- Mahdolliset toiminnan tarkastamiset (Arviointi- ja ohjauskäynnit)

Viimeisin ympäristöterveydenhuollon monivuotinen valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2020–2024. Tässä raportissa arvioidaan suunnitelman toteutumista vuoden 2024 osalta.

Ympäristöterveyden tulot vuonna 2024 olivat 2,05 M€ ja menot -5,54 M€. Tästä elintarvikevalvonnan tulot olivat 0,93 M€ ja menot -1,60 M€ terveydensuojelun tulot 0,29 M€ ja menot -1,21 M€ sekä eläinlääkintähuollon tulot 0,83 M€ ja menot -2,73 M€. Eri tuotot

(kuten valvonta-, klinikka- ja tarkastusmaksut) kattoivat kuluista noin kolmanneksen. Tiedot on koottu Tampereen alueellisen ympäristöterveydenhuollon kuntalaskutuksen tilinpäätöksestä.

Eri yksiköiden tulojen ja menojen erotus eli toimintakate katetaan alueelliseen ympäristöterveyteen kuuluvien kahdeksan kunnan maksuosuuksilla (Akaa, Juupajoki, Kangasala, Orivesi, Pälkäne, Tampere, Urjala, Valkeakoski)

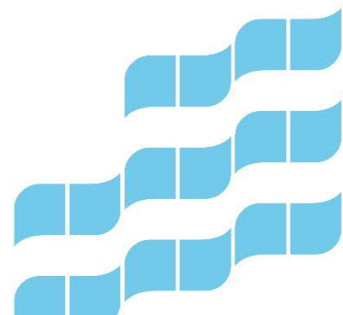
Tampere on osallistunut ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen tietojärjestelmän (VATI) kehittämissyhmään.

1.1. Yhteistyö, verkostoituminen ja toiminnan kehittäminen

Tampereen alueellinen ympäristöterveydenhuolto koostuu kolmesta yksiköstä: elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto ja terveydensuojelu, joita johtavat elintarviketurvallisuuspäällikkö, eläinlääkintähuollon päällikkö ja terveydensuojelupäällikkö.

Toimintavuonna eläinlääkintähuollon yksikön johtamista jouduttiin hoitamaan 7 kuukautta varahenkilöratkaisulla.

Ympäristöterveydessä panostettiin v. 2024 verkostojen kehittämiseen. Tampereen elintarvikevalvonta, terveydensuojelu ja eläinlääkintähuolto osallistuivat syksyllä 2024 kuuden suurimman kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteiseen tapaamiseen. Lisäksi ympäristöterveydestä on osallistuttu myös Pirkanmaan viranomaisyhteistyöryhmän toimintaan, joka on mm. järjestänyt koulutuspäivän yhteistyöryhmän jäsenille.

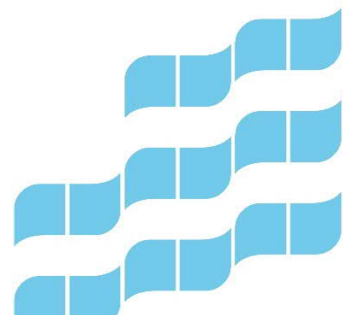
1.2. Varautuminen

Ympäristöterveyden yhteistä erityistilanteiden varautumissuunnittelua jatkettiin kolmen yksikön kesken.

Valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin (308/2023) perustuen asetettiin vuonna 2023 Pirkanmaan hyvinvointialueen valmiutta ja varautumista yhteensovittava ryhmä, jossa on oltava perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen edustus sekä asiantuntemusta ainakin ympäristöterveydenhuollosta ja kuntien varautumisesta. Tampereen alueellista ympäristöterveydenhuoltoa ryhmässä edustaa eläinlääkintähuollon päällikkö, hygieenikkoeläinlääkäri ja valvontaeläinlääkäri. Ryhmä kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa. Kokoukset järjestettiin maaliskuussa sekä marraskuussa.

Hygieenikkoeläinlääkäri osallistui Sisä-Suomen SOTE-valmiuskeskuksen ohjausryhmän toimintaan, SOTE-valmiuskeskuksen seminaariin lokakuussa 2024 sekä STM:n vuotuisen valmiusseminaariin, joka järjestettiin huhtikuussa 2024. Tampereen kaupungin varautumisen koordinaatioryhmän toimintaan osallistuivat elintarviketurvallisuuspäällikkö, eläinlääkintähuollon päällikkö, hygieenikkoeläinlääkäri sekä yksi elintarviketarkastaja. Kokouksia on ollut vuoden 2024 aikana yhteensä kolme kappaletta, sekä yksi työpaja.

Tampereen kaupunki uusi häiriötilanteidenjohtoryhmän toimintaa koronan jälkeiseen aikaan. Ympäristöterveydenhuolto on edustettuna asiantuntijana johtoryhmässä. Vuonna 2024 ei ollut kokouksia, joissa olisi käsitelty ympäristöterveyden piiriin kuuluvia asioita.

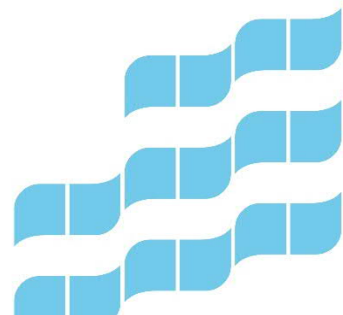

Ympäristöterveydenhuollon ja jäsenkuntien johdon tapaaminen järjestettiin 25.11.2024. Kokouksessa mm. käytiin läpi vuoden 2024 toteutumisen tilanneraportti, eläinlääkintähuollon nykytilaa ja eläinlääkintähuoltolain muutoksen vaikutuksia toimintaan.

1.3. Viestintä

Ympäristöterveydenhuolto viestii Tampereen kaupungin verkkosivuilla ja hyödyntäen Tampereen kaupungin some-kanavia. Koko toimialuetta koskevat uutiset ja tiedotteet lähetetään myös valvonta-alueen kuntien kirjaamoille ja osa kunnista julkaisee tiedotteita verkkosivuillaan.

Tampereen kaupungin nettisivuille tehdyt alueellisen ympäristöterveydenhuollon ajankohtaiset uutiset on esitetty liitteessä 6.

2. ELINTARVIKEVALVONTA

2.1. Elintarvikevalvonnan tehtävät ja voimavarat

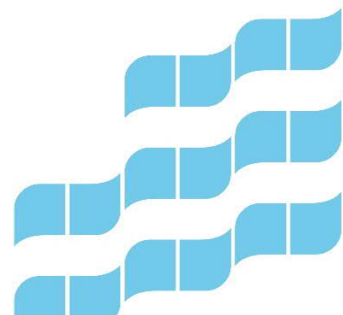
Elintarvikevalvonnan tavoitteena on toteuttaa elintarvikelainsäädännössä asetettuja päämääriä. Niitä ovat

- varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu sekä varmistaa niiden jäljitettävyys,
- varmistaa, että elintarvikkeista annettu tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda kuluttajaa harhaan, ja
- suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta.

Elintarvikevalvonnan henkilökunnan tehtäviin kuuluivat vuonna 2024 myös

- tupakkalain mukaiset tehtävät, kuten tupakan myyntilupien käsittely ja tupakan myynnin valvonta;
- tupakointitilojen valvonta;
- nikotiinivalmisteiden myyntilupien käsittely ja myynnin valvonta lääkelain nojalla

Elintarvikealan toimijalla on ensisijainen vastuu elintarvikkeiden turvallisuudesta ja määräystenmukaisuudesta. Viranomaisvalvonnan tehtävänä on varmistaa, että toimijan omavalvonta toimii tehokkaasti ja että elintarvikkeen turvallisuus, jäljitettävyys ja muu määräystenmukaisuus toteutuu kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

Elintarvikevalvonnassa on virkoja 20; elintarviketurvallisuuspäällikkö ja 19 elintarviketarkastajaa. Kahden elintarviketarkastajan työajasta 40 % on varattu tiiminvetäjän tehtävien hoitamiseen.

Elintarvikevalvontaa tekevien hygieenikkoeläinlääkärien valvontatyöstä kerrotaan eläinlääkintähuollon osiossa.

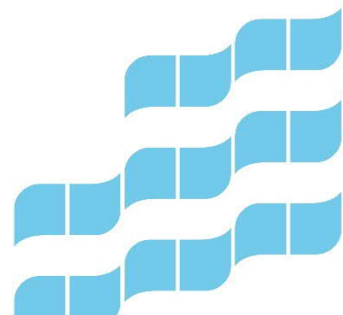
2.2. Elintarvikelain mukainen valvonta

2.2.1. Ilmoitus- ja hyväksymismenettelyt

Elintarvikealan toimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneistosta sijaintikunnan valvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Toimijan tulee tiedottaa valvontayksikköä liikkuvien elintarvikehuoneistojen saapumisesta valvontayksikön alueelle (esim. suuret yleisötapahtumat). Eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä käsittelevien laitosten toiminnan aloittamiselle ja olennaiselle muuttamiselle, sekä itujen tuotannolle on haettava hyväksymistä. Tampereen elintarvikevalvonnassa ilmoitusten käsittely on eriytetty päivystykselle. Päivystys ottaa myös vastaan tiedottamiset liikkuvista elintarvikehuoneistoista. Hyväksymishakemukset käsittelee hygieenikkoeläinlääkäri.

Vuonna 2024 aloitus-, toiminnanmuutos- ja lopettamisilmoituksia käsiteltiin 716 kappaletta. Luku sisältää myös kontaktimateriaalialan toimijoiden ilmoitukset.

Tiedottamisia (esimerkiksi liikkuvien elintarvikehuoneistojen toiminnasta valvontayksikön alueella) otettiin vastaan 601 kpl. Elintarvikkeita, niiden käsittelyolosuhteita tai muutoin elintarvikealan toimintaa koskevia kuluttajavalituksia käsiteltiin 135 kpl. Lausuntoja annettiin 68 kpl, sisältäen arkkitehtien ja rakennusvalvonnan pyytämät lausunnot pohjakuvista ja Aviin

annettavat lausunnot tilapäistapahtumiin liittyen. Erilaisia yhteydenottoja VATI-järjestelmään on kirjattu 1667 kpl.

2.2.2. Tarkastusten määrä ja sisältö

Elintarvikealan toimintaan kohdistuvia tarkastuksia tehtiin yhteensä 1323 kpl. Osalle toimijoista tehtiin useampi kuin yksi tarkastus vuodessa, johtuen suuremmasta perustarkastustiheydestä tai uusintatarkastuksista.

Vuoden 2024 tarkastussuunnitelman mukaan ennalta oli suunniteltu tehtäväksi 1824 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia tehtiin 1002 kpl. Epäkohtien korjaamisen valvomiseksi tehtäviä uusintatarkastuksia tehtiin 197 kpl.

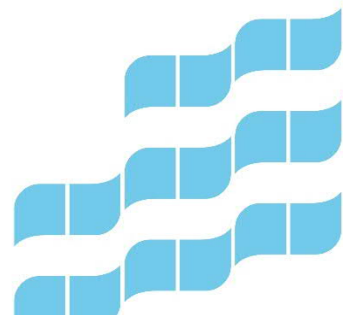
Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin 113 kpl. Niihin sisältyi valitus-, projekti-, valvontapyyntö-, ruokamyrkytys- ja ennakkotarkastuksia.

Elintarvikevalvonnan tarkastusten toteuma on esitetty toimintaluokittain liitteessä 1.

2.2.3. Valvonnan kattavuus

Valvontakohteita on keskusviraston tiedonkeruujärjestelmä VATI:n mukaan 3690 kpl, ilman alkutuotantoa valvontakohteita on 2521 kpl. Vuonna 2024 tarkastettiin 879 elintarvikehuoneistoa.

Elintarvike- ja tupakkavalvonnan tarkastusten toteuma kunnittain on esitetty liitteessä 2.

2.2.4. Valvonnan vaikuttavuus

Oiva-järjestelmän piiriin kuuluvia kohteita tarkastettiin raportointivuonna 879 kpl. Tampereen valvontayksikön alueella C- ja D-arvioiden johdosta tehtyjä uusintatarkastuksia tehtiin 197 kpl. Joihinkin kohteisiin tehtiin useampi uusintatarkastus. Osa vuonna 2024 annettujen kehotusten määräajoista on vuoden 2025 puolelle.

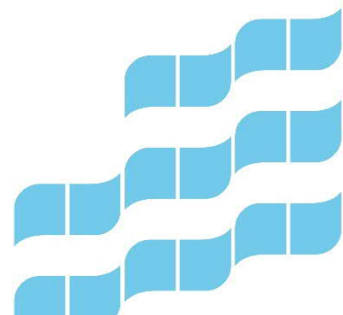
Oiva-arvosanojen jakauma oli valvontayksikössä ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa seuraavanlainen.

OIVA-arviot vuodelta 2024

Tampere	A	B	C	D
	25 %	50 %	24 %	2 %
LSSAVI	A	B	C	D
	41 %	39 %	19 %	1 %

Valvontayksikössä Oiva-tarkastusten arvosana oli alueellista ja keskiarvoa harvemmin "Oivallinen" (A) ja useammin "Hyvä" (B). Arvosanojen C ("Korjattavaa") määrä oli alueellista keskiarvoa korkeampi ja arvosanoja D ("huono") annettiin hieman useammin kuin muissa alueen yksiköissä. Sekä alueellisen että Tampereen valvontatulokset huononivat kokonaisuudessaan vuonna 2024 verrattuna edelliseen vuoteen.

Tampereen valvontayksikössä on myös vuonna 2024 käytetty tarvittaessa hallinnollisia pakkokeinoja havaittujen puutteiden korjaantumisen varmistamiseksi. Pakkokeinoja käytettiin

16 kertaa. Pakkokeinojen käyttäminen tarvittaessa on tehokas keino varmistaa, että annettuja kehoituksia ja määräyksiä noudatetaan ja elintarviketurvallisuutta vaarantavat tai kuluttajaa harhaan johtavat epäkohdat saadaan poistettua.

2.3. Painopistealueet

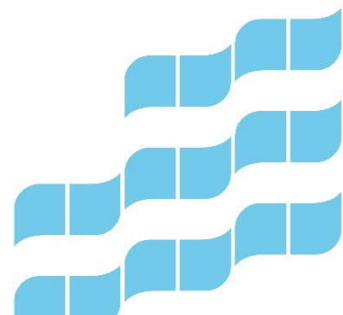
Vuonna 2024 elintarvikevalvonnan tavoitteena oli suunnata käytettävissä olevia resursseja pääasiassa tarkastustyöhön.

Muita Tampereen elintarvikevalvonnan painopisteitä vuodelle 2024 ei ollut.

2.4. Näytteenotto, projektit ja kansalliset valvontaverkostot

Vuoden 2024 aikana Tampereen elintarvikevalvonnassa jatkui näytteenottoprojekti pakattujen salaattien ja kypsien broilerivalmisteiden patogeeneista. Näytteitä tutkittiin Tampereen alueellisen ympäristöterveydenhuollon alueella vuonna 2024 valmistus-, myynti- ja tarjoilupaikoista 20 näytettä. Projekti toteutettiin yhteistyössä Pirtevan ympäristöterveydenhuollon yksikön kanssa.

Vuoden 2024 aikana Tampereen elintarvikevalvonnassa aloitettiin yksi uusi projekti, "Taloudellisen hyödyn tavoittelu pakkausmerkintöjä ja maahantuontisäädöksiä kiertämällä". Projektin perusteena on kansalliseen valvontasuunnitelmaan aiempina vuosina sisällytynyt painopiste "Petoksellisen toiminnan torjunta viranomaisyhteistyönä". Lisäksi valvonta-alueella tehdyissä tarkastuksissa on ilmennyt enenevässä määrin maahantuontia harjoittavien toimijoiden välinpitämättömyyttä pakkausmerkintöjen ja jäljitettävyyssasiakirjojen asianmukaisuutta kohtaan. Projekti jatkuu vuonna 2025.

Näytteitä tutkittiin myös valvonnan, valtakunnallisten valvontahankkeiden ja ruokamyrkytys-epidemioiden yhteydessä. Elintarvikevalvonta osallistui vuonna 2024 mm. torjunta-ainejäämät, vierasaineet sekä muuntogeeniset elintarvikkeet -valvontaohjelmaan. Näytteenotto toteutettiin Ruokaviraston pyynnön mukaisesti.

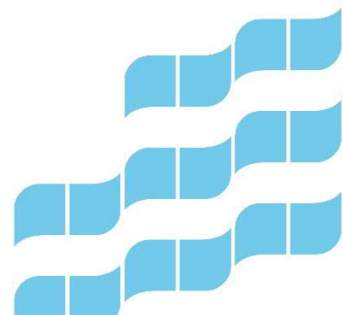
Useat elintarvikevalvonnan työntekijät osallistuivat vuonna 2024 aktiivisesti Ruokaviraston vetämien eri valvontaverkostojen toimintaan. Kansallisia verkostoja ovat mm. elintarvikeparanteiden, kontaktimateriaalien, elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan ja ravintolaisien sekä kontaminanttien ja kasvinsuojeluainejäämien valvontaverkostot.

2.5. Ruokamyrkytys-epäilyt ja alueellisen epidemiaselvitystyöryhmän toiminta

Elintarvikelakiin ja terveydensuojelulakiin perustuva Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä (Vna 1365/2011) edellyttää, että kunnan elintarvikevalvonta- ja terveydensuojeluviranomaisen tulee yhdessä nimetä epidemioiden selvittämistä varten selvitystyöryhmä.

Tampereen alueelliseen epidemiaselvitystyöryhmään kuuluvat ympäristöterveydenhuollon ja Tampereen kaupungin riskienhallinnan edustajien lisäksi terveydenhuollon (tartuntatautien valvonta) ja vesihuollon edustajat.

Epidemiaselvitystyöryhmä vastaa vesi- ja elintarvikevälitteisten tai sellaiseksi epäiltyjen epidemioiden selvitys- ja hallintatoimenpiteistä. Ilmoitukset epidemiaepäilyistä tulevat pääsääntöisesti vireille ympäristöterveydenhuoltoon tehdyn yhteydenoton kautta. Nimetyn epidemiaselvitystyöryhmän lisäksi on muodostettu laajennettu epidemiaselvitystyöryhmä, jossa

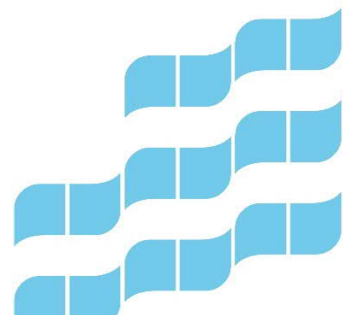
on lisäksi terveydenhuollon (tartuntatautien valvonta) ja vesihuollon edustajat kaikista valvontayksikön kunnista: Tampere, Kangasala, Pälkäne, Orivesi, Juupajoki, Valkeakoski, Akaa ja Urjala.

Epäilyilmoitukset elintarvikevälikkeistä epidemioista saapuvat pääosin Ilppa-ilmoitusjärjestelmän kautta. Jos ilmoituksen perusteella epäillään, että taudin välittäjänä on saastunut elintarvike ja sairastuneita on yli viisi henkilöä, tehdään epäilyilmoitus ja selvitysraportti sähköisen RYMY –järjestelmän kautta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) sekä Ruokavirastoon. Alueellinen vesi- ja elintarvikevälikkeisten epidemioiden selvitystyöryhmä tekee epidemiaselvitykset.

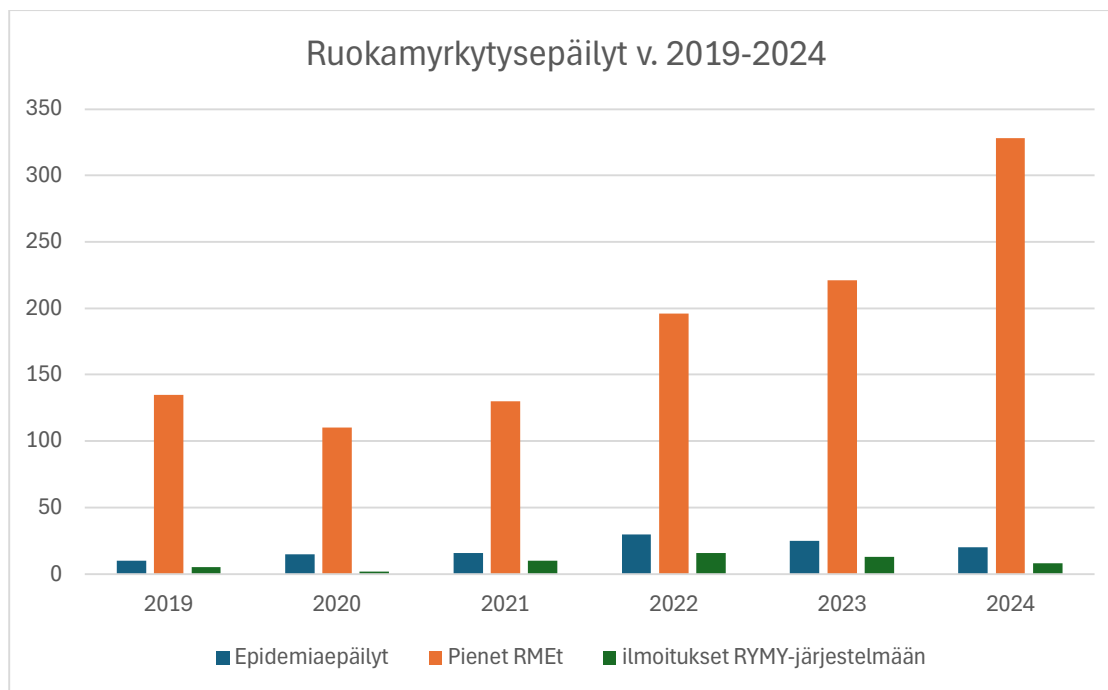
Vuonna 2024 epidemiaepäilyjä selvitettiin yhteensä 20 kpl, joista 8 tehtiin epäilyilmoitus ja selvitysraportti keskusviranomaisten (THL ja Ruokavirasto) RYMY-järjestelmään. Osa selvityksistä liittyi valtakunnallisiin epidemioihin. Selvitykset ja niihin liittyvät tarkastukset ja näytteenotot kohteissa sekä altistuneiden haastattelut teki epidemiaselvitystyöryhmä.

Pienemmistä ruokamyrkytysepäilyistä, joissa oireita sai alle 5 henkilöä, saapui 328 epäilyilmoitusta. Näiden osalta ei käynnistetty työryhmässä epidemiaselvitystä, mutta elintarvikevalvonta teki kuitenkin jokaisesta tapauksesta tilannekartoituksen ja tarvittaessa tarkastuksen kohteeseen.

Pienet ruokamyrkytysepäilyt ovat lisääntyneet viime vuosina. Yksikkö jatkoi vuoden 2024 aikana epäilyjen selvittämisen toimintatapojen kehittämistä.

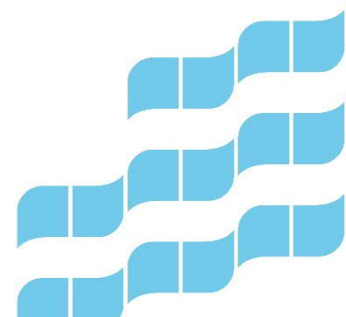

Ruokamyrkytysepäilyt v. 2019-2024.

Epidemiaselvitystyöryhmän kokoukset ja tapahtumat vuonna 2024:

- Elintarvikevalvonnan ja terveydenhuollon tartuntatautien torjunnan epidemiatiimin yhteinen säännönmukainen tapaaminen järjestettiin toukokuussa ja syyskuussa. Tarpeen mukaan pidettiin täydennetyillä kokoonpanoilla yhteyttä sähköpostitse, puhelimitse ja teams-palaverina epidemiaselvitysten yhteydessä.
- Elintarvikevalvonnan epidemiatiimi oli yhteydessä säännönmukaisesti kuukausittain sekä epidemioiden yhteydessä.
- Epidemiaselvityksissä konsultoitiiin Ruokaviraston ja THL:n asiantuntijoita tarpeen mukaan.

2.6. Tupakkalain ja lääkelain mukainen valvonta

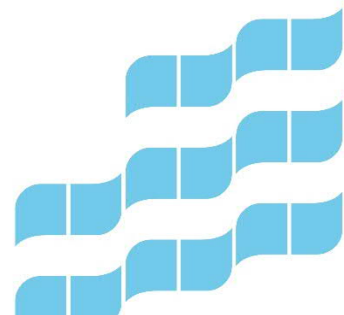
Vuonna 2024 käsiteltiin tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupia ja -ilmoituksia 96 kpl. Lisäksi käsiteltiin nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia ja -ilmoituksia 39 kpl.

Tupakkalain mukainen suunnitelmallinen valvonta kohdistui tupakan ja nikotiininesteiden myynnin valvontaan. Lääkelain mukainen valvonta kohdistui nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiin.

Tupakkavalvonnan tarkastusmäärä valvontasuunnitelmassa oli 266 kpl/vuosi. Tupakan vähittäismyynnin ja tupakointitilojen suunniteltuja tarkastuksia tehtiin 113 kpl ja uusintatarkastuksia 6 kpl. Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin, mm. yhteydenottojen perusteella, 4 kpl. Nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin tarkastuksia tehtiin 40 kpl. Tupakkalain mukaisten kohteiden ja tarkastusten määrät alueittain on esitetty taulukossa 2.

2.7. Valvontamaksut

Elintarvikelain (297/2021) mukaan kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu laitoksen hyväksymisestä ja elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelystä, kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta, Euroopan unionin ulkopuolelle eläimistä saatavia elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa, sekä elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta, muustakin valvonnasta

sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena kuin valvonta-asetuksen 625/2017 artikloissa 79, 80 ja 83 säädetään.

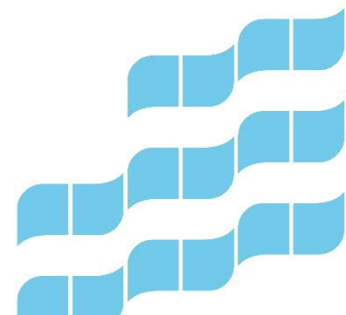
Elintarvikelain (297/2021) mukaan kunta perii vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan piirissä olevalta valvontakohteelta.

Tupakkalain (549/2016) mukaan peritään maksuja kunnan viranomaisten suoritteista, jotka koskevat lain 44 §:ssä tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä; 48 §:ssä tarkoitetun nikotiininesteiden myyntiä koskevan ilmoituksen käsittelyä; 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelyä; ja 91 §:ssä tarkoitettua myyntiluvan vuotuista valvontamaksua.

Lääkelaisissa (395/1987) säädettyjä kunnan viranomaisten suoritteita, joista peritään maksuja, ovat 54 a § – 54 d §:n mukaisen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntäminen ja 54 a § – 54 d §:n mukaisen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan valvonnasta perittävä vuotuinen valvontamaksu.

Alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaoston hyväksymä ympäristöterveydenhuollon taksa tuli voimaan 1.3.2023. Maksut on määrätty siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia. Taksa ja maksut ovat nähtävissä Tampereen kaupungin ympäristöterveyden nettisivuilla.

Elintarvikehuoneistojen hyväksymisestä ja ilmoitusten käsittelystä, tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupien ja ilmoitusten sekä lääkelain mukaisten nikotiinivalmisteiden myyntilupien käsittelystä perittiin yhteensä vuonna 2024 yhteensä 112 960 €.

Elintarvikelain mukaisesta valvonnasta perittiin 323 841 €.

Elintarvikevalvonnan vuosittaista perusmaksua perittiin suunnitelmallisen valvonnan piirissä olevilta valvontakohteilta 301 800 €.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan vuosittaisista valvontamaksuista perittiin 303 440 €.

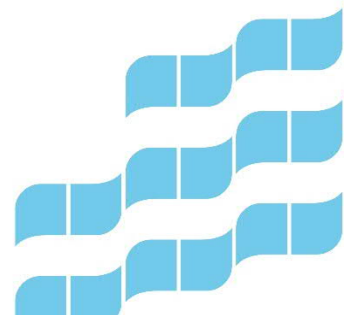
Maksutuotot ohjattiin kokonaisuudessaan ympäristöterveydelle.

2.8. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Elintarvikevalvonnan valvontasuunnitelmassa vuodelle 2024 oli laskettu tarkastustavoitteeseen viime vuosina kertynyt tarkastusvelka ja tavoite oli 1824 kpl. Suunnitelmallisten elintarviketarkastusten toteuma oli 1002 tarkastusta eli 55 % valvontayksikölle asetetusta tavoitteesta. Epäkohtien korjaamisen valvomiseksi tehtäviä uusintatarkastuksia tehtiin 197 kpl, eli 20 % suunnitelmallisten tarkastusten kokonaismäärästä.

Mikäli tarkastusvelkaa ei oteta huomioon, valtakunnallisen riskinarviointiohjeen mukaisia suunnitelmallisia tarkastuksia tulisi vuodessa tehdä noin 1500 kpl, jotta alueen valvontatarve saataisiin täytettyä. Keskimääräisestä vuosittaisesta valvontatarpeesta näin laskettuna saatiin toteutettua 67 %.

Arvioitu tarkastusten kokonaistarve vuodelle 2024 oli 2354 kpl. Vuonna 2024 tehtyjen tarkastusten kokonaismäärä 1323 kpl oli 56 % tästä keskimääräisestä vuosittaisesta tarkastustavoitteesta.

Elintarvikevalvonnan voimavaroista 1,8 henkilötyövuotta käytettiin tupakan ja nikotiinituotteiden myynnin valvontaan ja lupakäsittelyihin. Tupakan myynnin valvonnan suunnitelluista tarkastuksista toteutui 44 %. Nikotiinivalmisteiden tarkastuksista toteutui 28 %. Nikotiinivalmisteiden ja tupakan myynnin valvonnan tarkastustiheyksiä uudelleen arvioitiin vuoden 2024 keväällä ja riskiluokituksen muutoksen johdosta toteumat jäivät tarkoituksellisesti alkuperäisestä suunnitelmasta.

Vuoden 2024 aikana elintarvikevalvonnassa aloitti neljä uutta tarkastajaa mm. eläköitymisten vuoksi. Yksikössä oli myös pitkiä suunnittelemattomia poissaoloja. Henkilöstövaihdosten aiheuttamaa resurssivajetta saatiin korjattua sijaisjärjestelyin ja suunnitelmallisen valvonnan toteutuma oli 13 % suurempi kuin edellisinä vuosina.

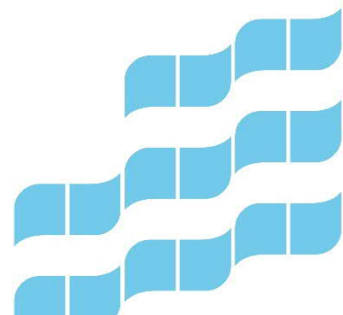
Painopisteen kohdentaminen suunnitelmallisen valvontaan lisäsi tarkastusten määrää edellisestä vuodesta. Lisäksi Oiva-tarkastuksia kevennettiin, jotta tarkastustoteutumaa saatiin enemmän ja valvonnan kattavuutta lisättyä. Toisaalta huonommat Oiva-valvontatulokset ja lisääntynyt seurantarave ovat heikentäneet tarkastussuunnitelman toteutumista.

Seurantatarkastusten osuus on noussut merkittävästi, ollen 20 % vuonna 2024.

Seurantatarkastusten osuuden lisääntyminen kaikista tarkastuksista selittynee myös valvonnan kohdentamisella valvontahistorian perusteella sellaisiin kohteisiin, joilla on havaittu olleen aiemminkin puutteita toiminnassaan. Riskinarviointi on tältä osin onnistunut.

Elintarvike- ja tupakka- nikotiinivalvonnan tarkastukset v. 2019-2024

Otsikko	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Elintarvikevalvonnan tarkastukset	1187	898	1091	110	1169	1323

Tupakkatuotteiden myynnin ja tupakointitilojen valvontatarkastukset	152	84	135	105	133	117
Nikotiinivalmisteiden myynnin valvontatarkastukset			79	58	59	40

Neuvontaa ja ohjausta annettiin toimijoille tarkastusten sekä päivystystoiminnan yhteydessä. Neuvonnan ja ohjauksen tarve toimijoilla on edelleen kasvanut. Yksikön näkemyksen mukaan neuvonta ja ohjaus on erittäin tärkeää elintarviketurvallisuutta parantavaa ja haittoja ennaltaehkäisevää työtä. Henkilökunta on motivoitunutta antamaan toimijoille neuvontaa ja ohjausta, mutta neuvonta ja ohjaaminen myös kilpailevat työajan käytöstä suunnitelmallisen valvonnan tarkastusten suorittamisen kanssa.

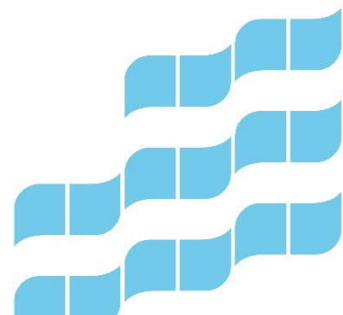
2.8.1. Toiminnan kehittäminen

Elintarvikevalvonnalla on käytössä laatujärjestelmä ja laatukäsikirja, joiden liiteaineistoa ja ohjeita päivitetään ja täydennetään tarpeen mukaan. Vuonna 2024 laatutyön kehittämistä ei ehditty jatkamaan suunnitellusti.

Kehittämistyössä panostettiin vuonna 2024 prosessien sujuvoittamiseen mm. robotiikkaa ja digilaitteita valvontatyössä hyödyntäen. Kehitystyö jatkuu vuoden 2025 aikana.

Yksikön toiminnassa on tunnistettu aiempina vuosina seuraavat kehittämistarpeet:

- valvonnan vaikuttavuuden seuranta ja arviointi
- resurssien ja työajan jakaantumisen seuranta ennakoitavissa olevan ja ennakoimattoman valvontatyön kesken
- mittarien kehittäminen toiminnan seurantaan

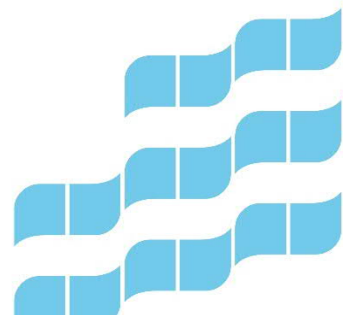

- sisäiset auditoinnit laadunohjauksen työvälineenä

Kehittämistoimenpiteitä aloitettiin vuonna 2024 valvonnan vaikuttavuuden ja arvioinnin sekä resurssien uudelleen arvioinnin osalta.

2.8.2. Auditoinnit

Ruokavirasto ja AVI kehittävät valvonnan yhdenmukaisuutta tekemällä arviointi- ja ohjauskäyntejä ja ohjaavia tarkastuksia valvontayksiköihin. Tampereen elintarvikevalvontaan ei tehty arviointi- tai ohjauskäyntejä vuonna 2024. Sisäistä auditointia ei tehty vuonna 2024.

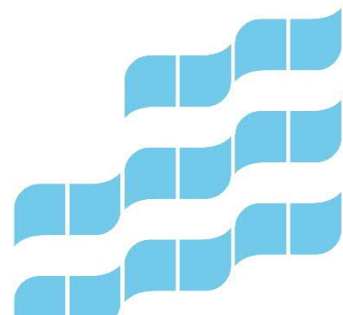

3. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

3.1. Eläinlääkintähuollon tehtävät ja voimavarat

Eläinlääkintähuoltolain 7 §:n mukaan kunnan tehtävä on järjestää

- arkipäivisin virka-aikana saatavilla oleva peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä kotieläimiä varten; muita kuin hyötyeläimiä varten tämä palvelu on järjestettävä vain, jos palvelua ei muuten ole saatavilla yhteistoiminta-alueella;
- kiireellistä eläinlääkäriapua alueellaan olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokaudenaikoina ja päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa eläinlääkäriapua varten yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella; eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellinen valvonta ja muu elintarviketurvallisuuden valvonta siten kuin siitä elintarvikelaissa tai sen nojalla säädetään; ja
- kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoidon edellytykset siten kuin niistä elintarvikelaissa, eläintautilaissa, eläinten hyvinvointilaissa, eläinten kuljetuslaissa, eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin laissa, sivutuotelaissa sekä eläinten lääkitsemislaissa on kirjattu ja huomioiden valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma.

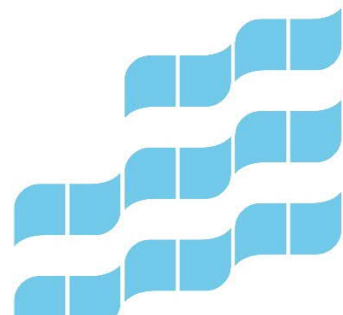
Tampereen kaupungin eläinlääkintähuollossa oli vuonna 2024 kolme hygieenikkoeläinlääkäriä virkaa, yhdeksän praktikkoeläinlääkäriä virkaa sekä viisi valvontaeläinlääkäriä vakituista ja kaksi määräaikaista virkaa (molemmat 8 kk).

Hygieenikkoeläinlääkärit tekevät eläinperäisten elintarvikkeiden valmistuksen valvontaa pääasiassa hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin (laitoksiin) ja eläinperäisen alkutuotannon valvontaa sekä elintarvike-epidemioiden selvitystyötä. Vuonna 2024 hygieenikkoeläinlääkärit tekivät valtaosan sivutuotevalvonnasta, jonka on aiempina vuosina kuulunut valvontaeläinlääkäreiden tehtäväkenttään. Hygieenikkoeläinlääkärit tekevät tarvittaessa myös muita Eläinlääkintähuoltolain mukaisia tehtäviä.

Praktikkoeläinlääkärit hoitavat peruseläinlääkäripalvelut sekä hyötyeläinpäivystyksen alueellisesti viidestä toimipisteestä. Tampereen Lielahden toimipisteen praktikkoeläinlääkärit hoitavat Tampereen, Oriveden toimipisteen praktikkoeläinlääkärit Oriveden ja Juupajoen, Kangasalan toimipisteen praktikkoeläinlääkärit Kangasalan ja Pälkäneen, Valkeakosken praktikkoeläinlääkäri Valkeakosken ja osan Akaan alueesta ja Urjalan praktikkoeläinlääkärit hoitavat Urjalan ja osan Akaan alueen eläinten tarvitsemista eläinlääkäripalveluista. Praktikkoeläinlääkärit hoitavat myös tuotantotilojen terveydenhuollon, osan tuotantotilojen tautivalvonnasta sekä osan elävien eläinten tuonti- ja vientivalvonnasta.

Valvontaeläinlääkärit hoitavat eläinten terveyden ja hyvinvoinnin, eläintautien, eläinten tuonnin ja viennin, eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin sekä sivutuotteiden valvontaan liittyviä tehtäviä.

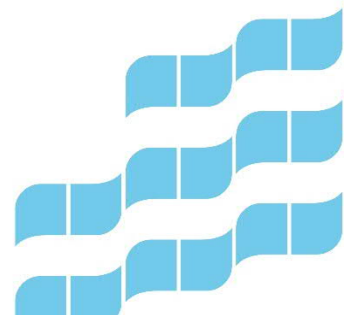
3.2. Hygieenikkoeläinlääkäreiden tekemä elintarvikevalvonta

Hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin tehtiin vuonna 2024 yhteensä 59 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta. Tarkastuksia oli suunniteltu tehtävän 61, eli toteuma oli 97 %. Toinen näistä tekemättä jääneistä tarkastuksista johtui siitä, että toiminta jäi tauolle keskellä vuotta. Uusintatarkastuksia tehtiin näiden lisäksi seitsemän kappaletta. Vuonna 2024 elintarvikehuoneistojen uusia hyväksymishakemuksia tuli käsiteltäväksi viisi kappaletta (vuonna 2023 kaksi kappaletta). Hyväksymismenettelyyn liittyviä tarkastuskäyntejä tehtiin vuonna 2024 yhteensä 10 kappaletta (vuonna 2023 seitsemän kappaletta) ja hyväksymispäätöksiä yhdeksän kappaletta (vuonna 2023 kolme kappaletta). Muita hakemuksia käsiteltiin yksi.

Hygieenikkoeläinlääkäri teki yhden suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksen rekisteröityyn elintarviketoimintaan liittyen (raakamaidon kuljetus). Rekisteröityjä lahtivajoja ei tarkastettu vuonna 2024. Tavoite näille (kansalliset toiminnalliset helpotukset) oli kolme kappaletta.

Eläinperäisen alkutuotannon suunnitelmallisia tarkastuksia tehtiin 18 kappaletta, kaikki maidontuotantotiloille. Kyseiselle vuodelle suunniteltuja ja aiemmilta vuosilta resurssivajeen vuoksi tekemättä jääneitä tarkastuksia maidontuotantotiloille oli yhteensä 44, eli toteuma on 40 %. Osa tarkastuksista jäi tekemättä, koska toiminta oli loppunut. Muita eläinperäisen alkutuotannon tarkastuksia ei ole ehditty tehdä vuonna 2024. Valvonta-alueella on valvontatietojärjestelmän mukaan 64 munantuottajaa, 23 kalastajaa ja yksi vesiviljelijä ja kohteita tulisi valvoa toiminnan laadusta ja laajuudesta riippuen 3–6 vuoden välein. Munantuottajien lukumäärästä ei kuitenkaan saada eroteltua kananmunien tuottajia muiden linnunmunien tuottajista, eikä pienimuotoista toimintaa tavanomaisesta, joten lukumäärään sisältyy myös pienimuotoista muiden linnunmunien tuotantoa, jota valvotaan vain tarvittaessa. Vuoden 2024 valvontasuunnitelmaan tavoitteeksi on kirjattu seitsemän tarkastusta kalastustoimintaan ja kaksi tarkastusta munantuotantoon liittyen.

Merkittävä osa hygieenikkoeläinlääkäreiden työajasta kuluu asiakkaiden ohjaukseen ja neuvontaan. Valvontatietojärjestelmästä (kirjatut yhteydenotot) käy ilmi vain osa annetusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Elintarvikevalvonnan valvontatietojärjestelmään on kirjattu hygieenikkoeläinlääkäreiden osalta yhteensä 127 yhteydenottoa, joihin on käytännössä kaikkiin liittynyt toimijan ohjausta ja neuvontaa. Ohjaus ja neuvonta on nähty erittäin tärkeäksi elintarviketurvallisuutta parantavaksi ja haittoja ennaltaehkäiseväksi työksi. Henkilökunta on motivoitunut antamaan toimijoille neuvontaa ja ohjausta, mutta näihin käytettävä aika kilpailee työajan käytöstä suunnitelmallisen valvonnan tarkastusten suorittamisen kanssa. Ohjausta ja neuvontaa annetaan tarpeen mukaan myös muille valvontaviranomaisille ja sidosryhmille.

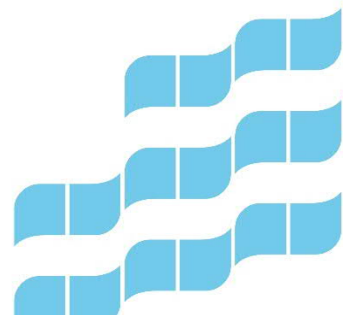
Yhteistyökokouksia laitostoimijoiden kanssa on pidetty neljä kappaletta.

Merkittävä osa henkilöresursseista kuluu epidemiaselvitystyöhön, jota on tarkemmin selvitetty elintarvikevalvonnan osiossa, sekä valmius- ja varautumistyöhön eri sidosryhmien kanssa.

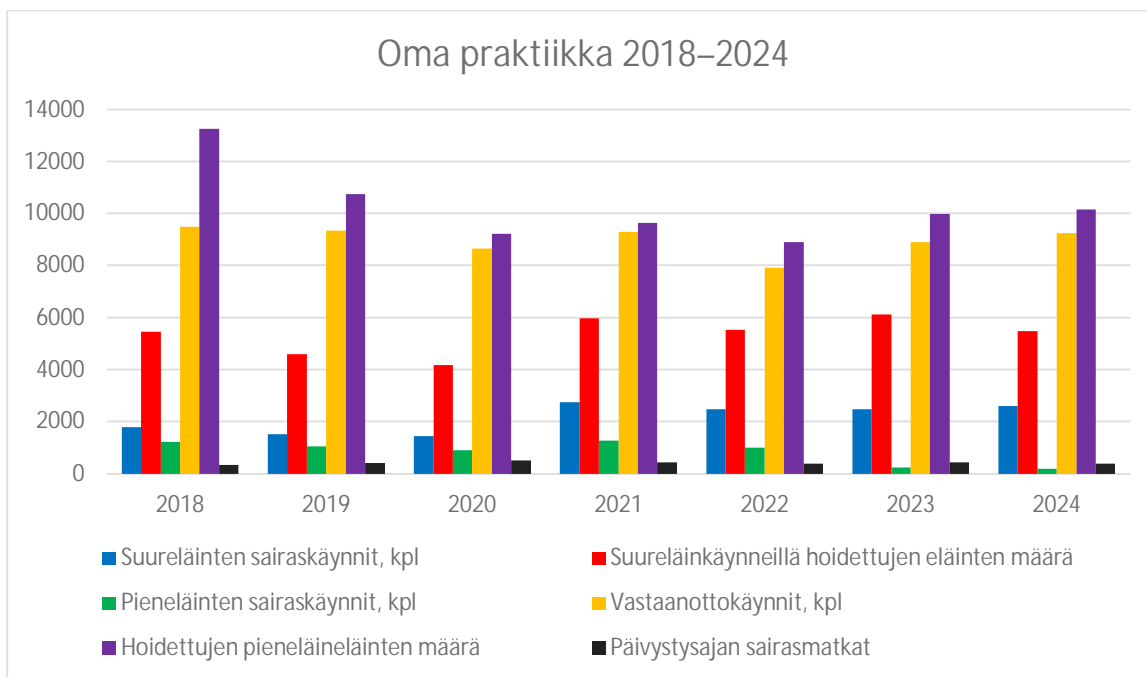
3.3. Eläinlääkäripalvelut

Tampereen ympäristöterveyden praktikkoeläinlääkäreiden toimesta tehtiin suurelainten sairaskäyntejä vuonna 2024 yhteensä 2 553 kappaletta, joilla hoidettiin 5 294 eläintä. Pieneläinten sairaskäyntejä oli 180 kappaletta ja vastaanottokäyntejä oli 9 250 kappaletta, joilla hoidettiin yhteensä 10 101 eläintä.

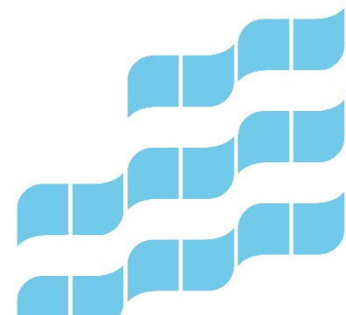
Päivystys suurten eläinten eläinlääkäripalvelujen osalta hoidettiin itse oman alueen sisällä niin että vuorotellen yksi alueen eläinlääkäreistä päivysti. Päivystysaikana tehtiin 397 sairasmatkaa, joilla hoidettiin 543 eläintä.

OMA PRAKTIIKKA	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Suurelainten sairaskäynnit, kpl	1789	1522	1439	2749	2480	2480	2553
Suureläinkäynneillä hoidettujen eläinten määrä	5449	4581	4160	5958	5526	6107	5294
Päivystysajan sairasmatkat	328	415	514	440	378	421	397
Pieneläinten sairaskäynnit, kpl	1213	1050	890	1266	1000	227	180
Vastaanottokäynnit, kpl	9474	9346	8656	9290	7900	8901	9250
Hoidettujen pieneläineläinten määrä	13 256	10 748	9214	9633	8895	9985	10 101

Pirtevan kanssa oli edelleen voimassa kiiretilanteessa mahdollisuus avunpyyntöön, tällaisia tilanteita ei vuoden aikana tullut. Alueilla on yhdenmukainen subventiokäytäntö.

Pieneläinten päivystysaikainen (arkisin klo 15–08, viikonloppuisin ja arkipyhinä) hoito järjestettiin yksityisen eläinlääkäriasemaketjun Evidensia Oy:n (Evidensia Eläinsairaala Veter, Tampere ja Evidensia Vethaus, Hämeenlinna) kanssa koko päivystysaluetta koskien.

Vuonna 2024 Evidensia Oy:n vastaanotoilla (Veter, Tampere ja Vethaus, Hämeenlinna) kävi päivystysaikana 4115 lemmikkipotilasta. Loppuvuodesta 2024 Vethaus Hämeenlinna lopetti toimintansa ja päivystys ohjattiin Veter Tampereelle.

Pieneläinpäivystys	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Potilasmäärät	2 438	2 808	3 547	3 657	3 620	4 323	4 115

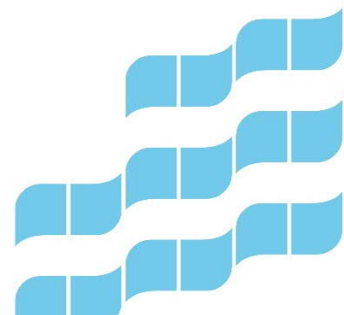
Käytössä on koko päivystysalueella keskitetty puhelinjärjestelmä, jossa suur- ja pieneläinpuheluille on eri numerot. Suur-/hyötyeläinpuhelimet ohjautuvat päivystävälle eläinlääkäreille ja pieneläinpuhelimien osalta oli asiakkaalla valintamahdollisuus mille päivystävälle klinikalle asiakkaan puhelu ohjautuu. Loppuvuodesta 2024 alkaen pieneläinpäivystyspuhelimet ohjautuivat Veter Tampereelle, kun Vethaus Hämeenlinna lopetti toimintansa.

Puheluiden hinta on ppm.

3.4. Klinikkatulot

Eläinlääkäreiden vastaanotto-, klinikka- ja laitemaksutulot olivat koko alueelta 34 024 euroa.

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Klinikkatulot	45 870	48 171	45 976	41 740	46 056	36 347	34 024

3.5. Eläinsuojelu

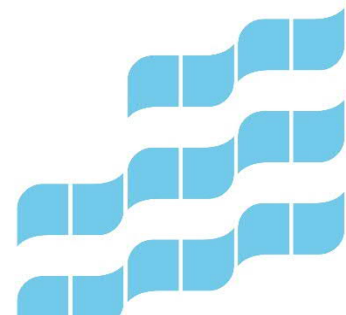
Tampereen alueen valvontaeläinlääkärit ottivat vastaan epäilyilmoituksia/ toimenpidepyyntöjä eläinsuojelulain vastaisesta eläinten kohtelusta 914 kappaletta.

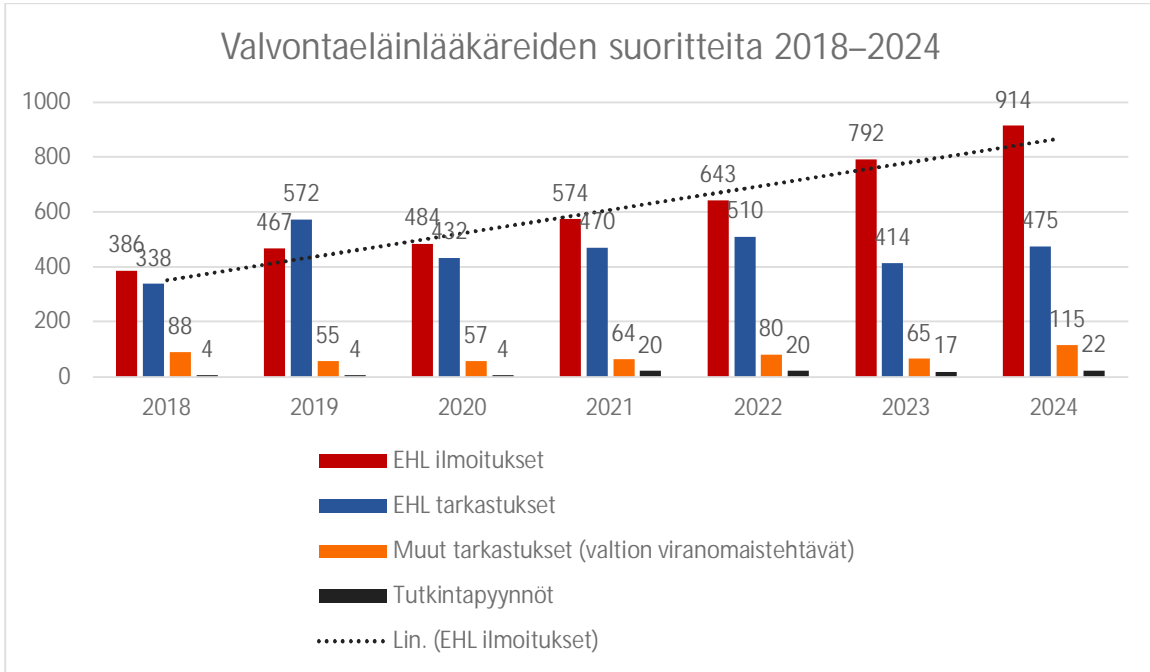
Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ilmoitusten määrä	386	467	484	574	643	792	914

Valvontaeläinlääkärit tekivät 475 kappaletta eläinsuojelutarkastuskäyntejä.

Eläinsuojelutarkastusten perusteella annettiin eläinten hyvinvointilain 693/2023 76 §:n mukaisia neuvoja 134 tapauksessa. Eläinten hyvinvointilain 693/2023 92 §:n mukaisia kehotuksia annettiin 42 tapauksessa. Eläinten hyvinvointilain 693/2023 93 §:n mukaisia määräyksiä ja 95 § kieltoja annettiin 74 tapauksessa. Eläinten hyvinvointilain 693/2023 97 §:n ja 98 §:n mukaisiin kiiretoimiin ryhdyttiin 17 tapauksessa. Poliisille tehtiin tutkintapyyntö 22 tapauksesta.

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eläinten hyvinvointilain (EHL, 693/2023) 78 §:n mukaiset eläinsuojelutarkastuskäynnit	338	572	432	470	510	414	475
EHL 76 §:n mukaisia neuvoja	84	100	83	102	88	82	134
EHL 92 §:n mukaisia kehotuksia							42
EHL 93 §:n ja 95 §:n mukaisia määräyksiä ja kieltoja	34	29	23	57	37	55	74
EHL 97 §:n ja 98 §:n mukaisia kiiretoimenpiteitä	6	13	4	11	11	18	17
Tutkintapyynnot eläinsuojelutapauksissa	4	4	4	20	20	17	22

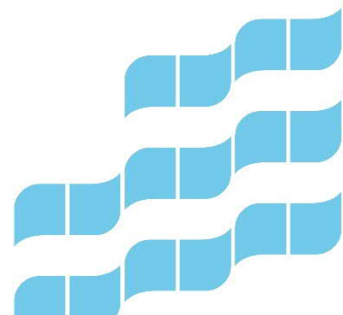

3.6. Muut valtion määrämät viranomaistehtävät

Sivutuotelaitostarkastuksia, salmonellavalvontakäyntejä, vierasainevalvontaohjelmiin liittyvät näytteenotot, sekä elävien eläinten tuontiin ja vientiin liittyviä tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 64 kappaletta. Laittomasti tuotuihin eläimiin liittyviä tarkastuksia tehtiin 14 kappaletta.

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Muut valtion viranomaistehtävät	68	46	43	51	53	43	64
Eläinten laittomien tuontien tarkastukset	20	9	14	13	27	22	14

Sivutuotelaitosten tai haaskapaikkojen tarkastuksia ei tehty vuonna 2024. Sivutuotelaitoksia valvotaan Aluehallintoviraston valvontasuunnitelman mukaisesti, eikä kyseiselle vuodelle ollut

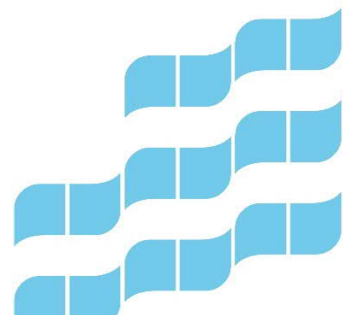
suunniteltuja tarkastuksia. Vuodelle 2024 tarkastettavaksi suunniteltujen haaskapaikkojen pito ilmoitettiin lopetetun. Sivutuotteiden käsittelyyn, keräilyyn ja hävittämiseen liittyviä tarkastuskäyntejä tehtiin epäilyyn perustuen kaksi kappaletta (laiton hautaaminen) ja muun viranomaisen pyynnöstä kaksi kappaletta (Aluehallintoviraston ja poliisin). Lisäksi selvitettiin yhtä sivutuotteiden säilytykseen liittyvää tapausta, joka välitettiin poliisin tutkittavaksi. Uusia sivutuotelaitoksia ei rekisteröity tai hyväksytty vuonna 2024. Yksi uusi haaskapaikka rekisteröitiin. Sivutuotevalvonnan vuosiyhteenveto toimitettiin läänineläinlääkärille 09.01.2025. Sivutuotteiden tuontiin liittyviä asiakirjatarkastuksia ja niiden follow up -todistusten kirjauksia Traces-järjestelmään tehtiin kaksi kappaletta.

Ruokaviraston näytteenottopyyntöjen perusteella otettiin vuonna 2024 yhteensä viisi eläinlääkejäämien valvontaohjelman mukaista näytettä, näistä kaksi oli tilamaitonäytteitä ja kolme hunajanäytteitä.

3.7. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman mukainen toiminta saatiin toteutettua valvontasuunnitelmaan ja edeltävään vuoteen verrattuna hyvin.

Hygieenikkoeläinlääkärien osalta vuoden 2023 lopulla saatiin kolmas hygieenikkoeläinlääkäriin virka ja tämän avulla hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen suunnitelmallista valvontaa saatiin toteutettua huomattavasti edellistä vuotta paremmin. Vuonna 2024 saatiin 97 % hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen suunnitelmallisista tarkastuksista tehtyä, kun vastaava luku vuonna 2023 oli 58 %.

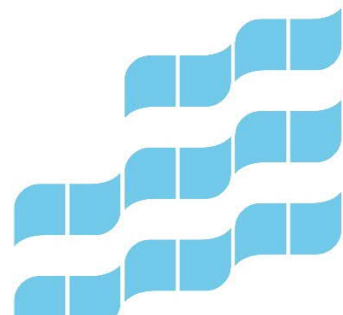
Vastaanotettujen hyväksymishakemusten ja tehtyjen hyväksymistarkastusten ja päätösten määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Hyväksymisprosessi vaatii tyypillisesti runsaasti valvojan työaikaa ja sisältää merkittävän määrän toimijan ohjeistusta ja neuvontaa.

Eläinperäisen alkutuotannon tarkastuksia maidontuotantotiloille saatiin tehtyä määrällisesti edellistä vuotta enemmän, mutta toteumaprosentti jäi kuitenkin edellistä vuotta vastaavalle tasolle, koska kyseiselle vuodelle suunniteltuja ja aiemmilta vuosilta tekemättä jääneitä tarkastuksia oli myös vastaavasti enemmän vuonna 2024 kuin vuonna 2023. Vuonna 2024 tehtiin yhteensä 18 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta, kun tavoite olisi ollut 42, eli toteuma oli 43 %. Vuonna 2023 tarkastuksia tehtiin kahdeksan kappaletta, tavoite oli 23 ja toteuma 44 %.

Muun eläinperäisen alkutuotannon suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia ei ole ehditty tekemään kumpanakaan vuonna. Myöskään rekisteröityjä lahtivajoja (Kansalliset toiminnalliset helpotukset, lihan käsittely) ei ole ehditty tarkastamaan kumpanakaan vuonna. Tavoitteena vuonna 2024 oli kolme ja vuonna 2023 tavoite oli kaksi suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta. Haasteellista valvonnalle on se, että sekä eläinperäisen alkutuotannon että lahtivajojen osalta ovat valvontatietojärjestelmästä saatavat tiedot ristiriitaisia ja päivittämättömiä.

Praktikkoeläinlääkäreiden osalta sairasmatkat ja asiakasmäärät ovat pysyneet aiempia vuosia vastaavalla tasolla ja resurssit ovat olleet riittävät.

Valvontaeläinlääkärien henkilöstöressurssien vajeen (eläinlääkintähuollon päällikön sijaistaminen) vuoksi vuodelle 2024 saatiin kaksi määräaikaista ylimääräistä

valvontaeläinlääkäriä huhtikuun loppupuolelta alkaen vuoden loppuun saakka. Tämän avulla valvontaeläinlääkäriresurssi nousi vuoden osalta hieman yli 5 htv tasolle.

Viiden vakituisen viran ja määräaikaisten valvontaeläinlääkäreiden avulla pystyttiin vastaamaan 2024 kasvaneeseen työmäärään hyvin, mutta työmäärän kasvu vaikuttaa jatkuvan toistaiseksi nopealla tahdilla.

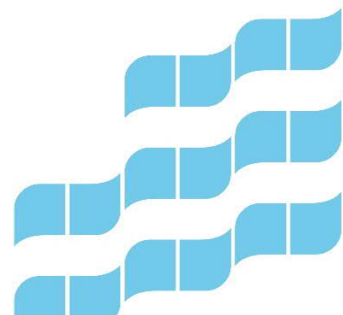
Vuoden 2024 osalta eläinsuojeluilmoitusten määrä kasvoi edelleen noin 15 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Koirarekisteristä tuli uusi valvottava asia vuoden 2024 alusta. Koirarekisteriä valvottiin tämän vuoden osalta noin 70 tapauksessa.

Edellisiin vuosiin verrattuna lintuinfluenssa ei työllistänyt merkittävässä määrin eläinlääkäreitä lukuun ottamatta otantaan perustuvaa, vuosittaista valvontaa.

Valtaosa valvontaeläinlääkäreiden resurssista kohdistui edelleen kiireellisiin, epäilyyn perustuviin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tarkastuksiin. Suunnitelmallisia eläinsuojelutarkastuksia, jotka kohdistuvat ammattimaisiin tai muutoin laajamittaisesti eläimiä pitäviin toimijoihin, ei vuoden 2024 osalta ehditty tehdä.

Liite 3. Eläinlääkintäraportti; sairasmatkat, hoidetut eläimet ja subventiot kuntakohtaisesti

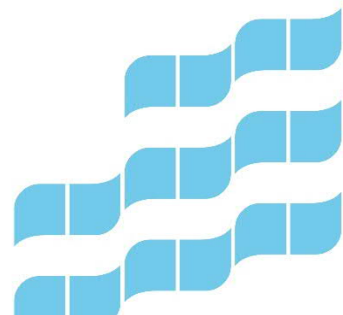
4. TERVEYDENSUOJELU

4.1. Terveysuojelun tehtävät ja voimavarat

Terveysuojelun toiminnan tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa terveyshaittaa.

Terveysuojelun toimialaan kuuluvat terveysuojelulain mukaiset tehtävät kuten asumisterveysasiat, talousveden ja uimavesien laadun valvonta, oppilaitosten, päiväkotien, sosiaalialan laitosten, kauneudenhoitoalan toimintojen, majoitustilojen, liikuntatilojen sekä eräiden muiden tilojen valvonta. Terveysuojelussa arvioidaan myös maankäytön, kaavoituksen ja ympäristöluvanvaraisten toimintojen terveysvaikutuksia osallistumalla neuvotteluihin viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa sekä antamalla lausuntoja. Lisäksi tehtäviin kuului tupakkalain mukaisten asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemusten käsittely sekä tupakointikieltorajoitusten valvonta oppilaitoksissa, päiväkodeissa ja yleisillä uimarannoilla.

Terveysuojelussa on virkoja 15; terveysuojelun esihenkilö ja 14 terveysuojelutarkastajaa. Vuonna 2024 terveysuojelussa oli 1 korkeakouluharjoittelija (4 kk) sekä 1 määräaikainen toimistotyöntekijä (8 kk).

4.2. Terveystuojelulain mukainen valvonta

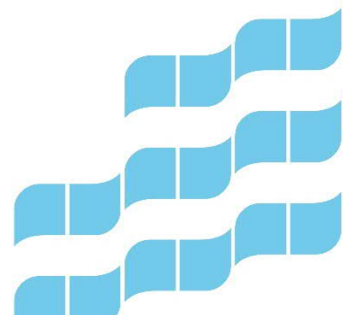
4.2.1. Ilmoitusten käsittely

Terveystuojelulain 13 §:n mukaisesta toiminnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus terveystuojeluviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Terveystuojelulain mukaisia käyttöönottoilmoituksia ja hakemuksia otettiin vastaan 129 kappaletta.

4.2.2. Toteutuneet tarkastukset

Terveystuojelussa tehtiin valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia säännöllisen valvonnan piirissä oleviin valvontakohteisiin, tarkastuksia asuntoihin terveyshaittaepäilyjen selvittämiseksi sekä tarkastuksia tartuntatautilain nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisesta valvontatietojärjestelmästä (VATI) saatu terveystuojelun tarkastustavoite vuodelle 2024 oli 417 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta ja järjestelmästä saatu toteuma vuodelle 2024 oli 426 suunnitelmallista tarkastusta. Asunnontarkastuksia tehtiin 134 kpl ja muita tarkastuksia tehtiin 8 kpl. Yhteensä kaikkia tarkastuksia tehtiin terveystuojelussa 568 kpl. Tarkastuksista suunnitelmallisia asiakirjatarkastuksia oli 5 kpl ja suunnitelman ulkopuolisia asiakirjatarkastuksia 15 kpl. Suunniteltujen tarkastusten toteuma saavutti ja jopa hieman ylitti suunnitelmassa asetetun tavoitteen. Suunnitelmalliseen valvontaan lasketaan kuuluvaksi myös uusinta- ja aloitustarkastukset.

	Asunnon tarkastukset	Suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset
Akaa	9	20
Juupajoki	-	10
Kangasala	11	41
Orivesi	3	17
Pälkäne	3	11
Tampere	102	287
Urjala	1	14
Valkeakoski	5	26
Yhteensä	134	426

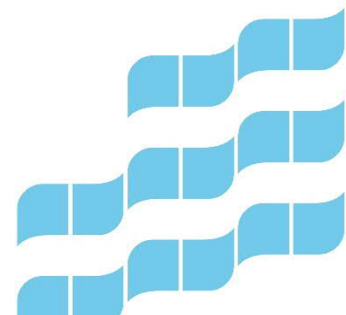
4.2.3. Talous- ja uimavesivalvonta

Talousvesivalvonnassa tehtiin normaaleja suunnitelmallisia tarkastuksia ja valvonnassa panostettiin vesilaitosten varautumisasioihin. Talousveden laatua seurattiin valvontatutkimusohjelmien ja näytteenottosuunnitelmien mukaisesti.

Näytteenottotapahtumien lukumäärä oli 289 kpl. Hämeenlinnan vesi (HS-vesi) toimittaa vettä Akaaseen ja Urjalaan. Vati tietojärjestelmä ei raportoi HS-veden valvontatoimenpiteitä Tampereen valvontayksikön tietoihin.

Tampereen valvontayksikössä selvitettiin v. 2024 kahta legionellatapausta. Selvittely ja seuranta on aikaa vievää ja tapaukset voivat ovat pitkäkestoisia.

Terveystuojelu valvonta-alueella on yhteensä 75 uimarantaa, joita valvotaan säännöllisesti. Suunnitelmallisia tarkastuksia tehtiin uimarannoille 25 kpl. Valvonta-alueen uimarannoilta otettiin kesällä 307 uimarantavesinäytettä.

Terveydensuojelun valvonnassa on 29 yleistä allastilaa. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia allastiloihin tehtiin 20 kpl. Suunnitelmallisia allasvesinäytteitä otettiin vuoden aikana 597 kpl. Allastilojen tarkastusten yhteydessä tehtiin soveltuvien osien myös hygienian seuranta pintapuhtausnäytteiden avulla.

4.2.4. Terveydensuojelulain mukaisesti valvottavat tilat

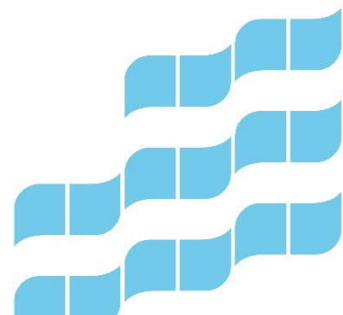
Päiväkotien ja koulujen valvonta toteutui hyvin. Kouluja ja oppilaitoksia tarkastettiin 86 kpl. Lasten päiväkoteihin ja vastaaviin toimintoihin tehtiin 52 tarkastusta. Terveydensuojelu osallistui aktiivisesti kohdekohtaisten sisäilmatyöryhmien työskentelyyn. Lisäksi oppilaitosvalvonnassa selvitettiin valvonnan piiriin kuuluvia kohteita, jotka eivät ole aiemmin olleet viranomaisen tiedossa.

Sosiaalialan laitoksien tarkastuksia tehtiin vuonna 2024 hieman suunniteltua enemmän. Sosiaalialan laitosten valvonnassa on ollut mm. korona-ajalta jäänyttä "tarkastusvelkaa".

Liikuntatilojen valvontaa pystyttiin suorittamaan hieman suunniteltua enemmän. Kohdetyypissä on ollut aiemmilta vuosilta jäänyttä "tarkastusvelkaa".

Kauneudenhoitoalan valvontakohteiden osalta valvonta toteutui hieman yli suunnitellun. Alalla on paljon pieniä yrityksiä, joissa tapahtuu paljon muutoksia (toimija tai toimipiste vaihtuu).

Majoitustilojen tarkastuksia tehtiin hieman suunniteltua enemmän. Kohdetyypissä on ollut aiemmilta vuosilta jäänyttä "tarkastusvelkaa".

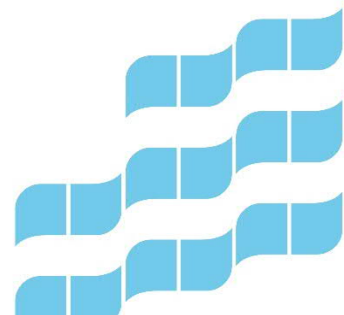
Yleisten saunojen valvontaa tehtiin suunniteltua laajemmin Helsingin kanssa yhteistyössä tehdyn sauna-projektin vuoksi.

4.3. Muut valvontatehtävät ja painopistealueet

4.3.1. Terveyshaittaepäilyjen selvittäminen, asunnontarkastukset

Suurimman tehtäväkokonaisuuden ei-suunnitelmallisen valvonnan puolella muodostaa edelleen asumisterveyteen liittyvien terveyshaittaepäilyjen hoitaminen. Terveyshaittaepäilyt ja niiden johdosta tehtävät asunnontarkastukset liittyivät sisäilman laatuun, mikrobi- ja kosteusvaurioihin, savun leviämiseen, meluhaittoihin, tupakansavuhaittoihin, asuntojen likaisuuteen tai huonokuntoisuuteen, ilmanvaihdon puutteellisuuteen, lämpötiloihin ja hajuihin. Kaikissa tapauksissa ei tehdä tarkastuskäyntiä, vaan asiakkaita ohjataan ja neuvotaan sekä ollaan yhteydessä isännöitsijään tarvittavien toimenpiteiden tekemisestä. Kiinteistön omistajalle ja asukkaalle suunnattua ohjausta ja neuvontaa pidetään ensisijaisena toimenpiteenä. Terveyshaittaepäilyjä voidaan selvittää myös ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemien tutkimusten ja selvitysten perusteella, mutta terveyshaitan toteaminen vaatii tarkastuksen kohteessa.

Asunnontarkastuksia tehtiin vuonna 2024 terveyshaittaepäilyjen perusteella 134 kpl. Osa tarkastuksista tehtiin parityöskentelynä, koska olosuhteiden havainnointi saattaa vaatia kahden henkilön läsnäoloa (esim. hajuhavainnointi). Parityöskentelyä tehtiin myös perehdytykseen ja työturvallisuuteen liittyen. Asumisterveystapaukset ovat usein pitkäkestoisia ja vaikeita ja niihin liittyy erittäin runsaasti yhteydenottoja. Asunnontarkastuksen jälkeen kohteet jäävät seurantaan ja vaativat jälkivalvontaa. Asumisterveyden päivystyspuhelimeen tuli noin 500 puhelua vuonna 2024. Asiakaskäyntejä toimistolla on hyvin harvoin (alle 10/vuosi).

Sähköposteja tulee pääsääntöisesti n. 200 kpl/kuukausi, vuonna 2024 tuli 2200 sähköpostia. Vuonna 2024 käsiteltiin muutamia poikkeuksellisen työllistäviä tapauksia.

Asumisterveydestä osallistutaan Tampereella poikkeuslupien käsittelyyn sekä asemakaavojen elinympäristöön kohdistuvien terveysvaikutusten arviointiin.

Asumisterveyden tavoitteena on antaa ohjausta ja neuvontaa sekä asukkaille että asuntoyhteisöille. Tavoitteena on palvella asiakkaita kohtuullisessa ajassa, huolehtia jälkivalvonnasta ja osallistua myös terveyshaittojen ennaltaehkäisyyn monipuolisesti.

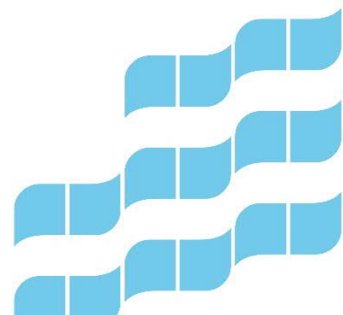
Asumisterveyden tarkastajista kolmella on rakennusterveysasiantuntijan pätevyys.

Syksyllä 2024 terveydensuojelu osallistui viranomaisyhteistyöhön jätteenkäsittelylaitoksen tulipaloon liittyen. Terveydensuojelun tehtävänä tilanteessa oli arvioida tulipalon aiheuttamien savuhaittojen terveysvaikutuksia. Tilanne oli pitkäkestoinen ja vaati aktiivista yhteistyötä viranomaisten kanssa sekä tiedottamista asukkaille.

4.3.2. Painopisteet: Omaavonnan tuki, elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö

Terveydensuojelun painopisteenä meneillään olevalla ohjelmakaudella on toimijoiden omaavonnan tukeminen, yleinen elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö. Raportin liitteessä 5 olevassa taulukossa on kuvattu tiiviisti toimenpiteitä, joita tähän painopistealueeseen liittyen on tehty.

Terveydensuojelulain mukaan viranomaisen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta ja tiedottaa terveydensuojelusta kuntalaisille. Kuntalaisten ja toimijoiden yhteydenottoihin

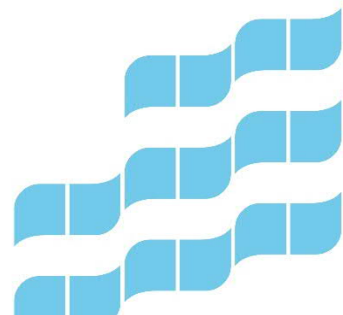

vastattiin puhelimitse ja sähköpostin välityksellä. Kaikkia yhteydenottoja ei kirjata tai useita yhteydenottoja yhdistetään kirjauksen yhteydessä.

Terveystensuojelusta osallistutaan aktiivisesti toiminta-alueen sisäilmatyöryhmiin. Useissa kouluissa ja päiväkodeissa sekä myös sosiaalialan laitoksissa on sisäilmaongelmia, joiden selvittämiseksi ja poistamiseksi tehtiin yhteistyötä kiinteistön omistajien ja käyttäjien kanssa kohdekohtaisissa sisäilmatyöryhmissä. Kunnissa on myös säännöllisesti kokoontuvia koordinoivia sisäilmatyöryhmiä, joissa on mukana ympäristöterveyden edustaja. Koordinoivien ryhmien alla on lisäksi kohdekohtaisia ryhmiä. Sisäilmatyöryhmillä voi olla useita kokouksia vuodessa. Lisäksi Tampereella terveystensuojeluviranomainen kutsuu kaksi kertaa vuodessa koolle opetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä työsuojelun, työterveyshuollon, kouluterveydenhuollon, puhtaanapidon sekä tilapalvelun yhteistyöpalaveriin, jossa tavoitteena on sisäilma-asioiden parantaminen.

Terveystensuojelun arviointia ja ennaltaehkäisyä tehdään muille viranomaisille ja maankäytön suunnittelusta vastaaville tahoille, kuten rakennusvalvonnalle, kaavoitukselle ja ympäristöviranomaisille annettavissa lausunnoissa ja sidosryhmäyhteistyön kautta. Terveystensuojelussa käsiteltiin 220 lausuntopyyntöä vuonna 2024.

Terveystensuojelu osallistuu alueella myös kaavoituksen viranomaisneuvotteluihin ja aloituskokouksiin. Rakennusvalvonnalle terveystensuojelu antaa lausuntoja lupapisteen kautta. Rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen kanssa tehdään säännöllistä yhteistyötä (palaverit kuukausittain).

4.3.3. Asuntoyhteisöjen tupakointikiellot

Asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemuksista tehtiin 41 päätöstä vuonna 2024.

Tupakointikielto määrättiin kaikissa tapauksissa hakemuksen mukaisesti.

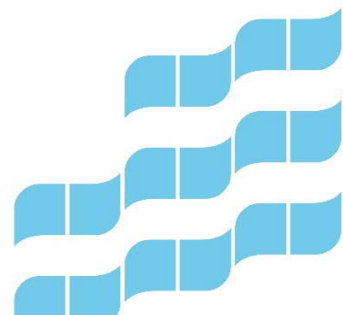
Asuntoyhteisöille annettujen tupakointikieltojen rikkomisesta on tullut ilmoituksia, joiden johdosta on tehty myös tarkastuksia. Tavanomaisesti näissä tilanteissa riittää ohjeistus ja neuvonta.

4.4. Terveysturvallisuuden tulot

Kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta terveysturvallisuuslain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista ja hakemuksista, valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista sekä 13 §:n nojalla myöntämistään todistuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu. Maksut on määrätty siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia.

Terveysturvallisuudessa perittiin vuonna 2024 maksuja 290 764 €. Valvonnan vuosimaksujen osuus oli 95 100 €. Asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemusten käsittelystä perittiin 42 000 €.

Maksutuotot ohjattiin kokonaisuudessaan ympäristöterveydelle.

4.5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Terveydensuojelun suunnitelmallinen valvonta perustuu tarkastuksiin, joiden lisäksi tehdään paljon ohjausta, neuvontaa ja terveysvaikutusten arviointia erilaisissa yhteyksissä.

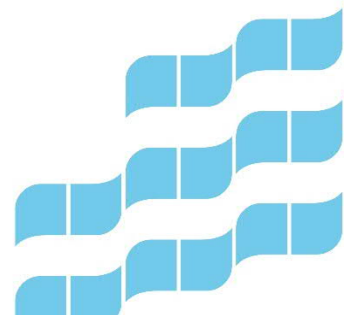
Valvontasuunnitelman tavoitteena on tehdä paikallisesti vaikuttavaa työtä.

Valvontasuunnitelmassa oli tavoitteena tehdä 417 terveydensuojelulain mukaista suunnitelmallista tarkastusta vuonna 2024. Valvontatietojärjestelmästä saadun raportin mukaan toteutunut suunniteltujen tarkastusten määrä oli 426 tarkastusta. Tarkastusten toteumaprosentti oli siten 102 %. Valvonnassa keskityttiin erityisesti tarkastusvelan umpeen kuromiseen.

Terveyshaittaepäilyt, asumisterveysasiat, sisäilmaongelmat kouluissa ja päiväkodeissa, sisäilmatyöryhmissä toimiminen, vesien laatua koskevat epäilyt ja muut akuutit asiat käsiteltiin ensisijaisesti.

Asunnotarkastusten osuus kaikista tarkastuksista oli noin 24 % (vuonna 2023 noin 20 %). Asumisterveystehtävät ja sisäilmaongelmien käsittely on priorisoitu erittäin tärkeiksi. Sisäilmatyöryhmyöskentely ja kiinteistöissä tehtyihin selvityksiin ja tutkimuksiin perehtyminen ja terveyshaittojen arviointi ovat edelleen lisääntyneet.

Suunnitelmallista valvontaa tehtiin kaikissa kunnissa. Tarkastusten jakautuminen kuntiin oli linjassa asukasmäärän kanssa. Talousveden turvallisuus, sekä koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien valvonta on pystytty toteuttamaan hyvin valvonta-alueella. Lisäksi tarkastusvelkaa on saatu hyvin kurottua umpeen niissä valvontakohteissa, joissa sitä on aiemmilta vuosilta jäänyt resurssipuutteiden vuoksi.

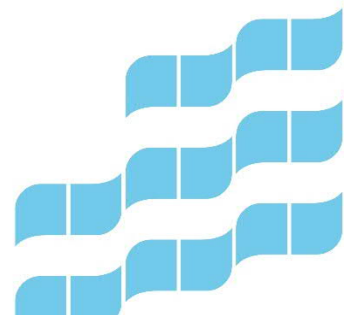

Terveydensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa (kaavoitus, ympäristöluvut, merkittävät hankkeet jne.) kuuluu terveydensuojelun painopistealueisiin. Tätä työtä on viime vuosina suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti lisätty mm. sidosryhmäyhteistyöllä ja lausuntomenettelyllä. Laajat hankkeet ja niihin kuuluviin aineistoihin perehtyminen ja terveyshaittojen arviointi vaativat suurta työpanosta ja monipuolista osaamista. Osaamista terveysvaikutusten arvioinnissa on lisätty osallistamalla koulutuksiin.

Taulukko 4.5. Yhteenveto terveydensuojelun toiminnasta vuosina 2020–2024

Tehtävä	2020	2021	2022	2023	2024
Suunnitellut tarkastukset	257	426	399	366	426
Asumuksen tarkastukset	96	150	131	96	134
Toiminnan aloittamiseen liittyvät tarkastukset	55	***	***	***	***
Muut tarkastukset	18	29	19	19	8
Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset	-	256	106	-	-
Tarkastusten määrä yhteensä	426	861	655	481	568
Muut tehtävät					
Suunniteltu näytteenotto	831	1201	1330	1214	1207
Neuvottelut ja työryhmät (mm. sisäilmatyöryhmät)	142	255	143	128	150
Yhteydenotot, kyselyt, neuvonta, selvitykset, valitukset	2663	960****	698****	518****	460****
Lausunnot	140	213*	182*	190*	220*
Käsiteltyjen ilmoitusten lukumäärä	103	150	120	126	129
Todistukset ilmoitusten käsittelystä	93	150	118	124	129
Päätökset	12	28**	19**	9**	41**

- * Käsitellyt lausuntopyynnöt

- ** Asunto-osakeyhtiön parveketupakointikieltopäätöksiä
- *** Sisältyy suunnitelmallisiin tarkastuksiin
- **** Tietojärjestelmän vaihdos: valtakunnalliseen VATI-tietojärjestelmään ei ole kirjattu yhteydenottoja samalla tavalla kuin entiseen Facta-tietojärjestelmään

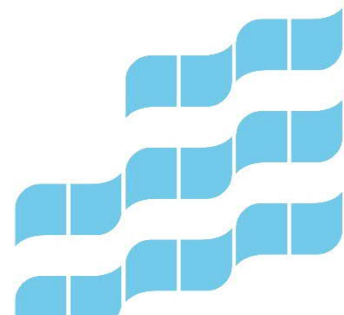
Liitetaulukoihin 4 ja 5 on koottu tarkemmat tiedot vuonna 2024 tehdyistä tarkastuksista kunnittain ja toimintatyypeittäin.

4.5.1. Oman toiminnan kehittäminen, auditoinnit

Ympäristöterveydellä on laatujärjestelmä ja laatukäsikirja. Terveystoiminnan toimintaa kehitetään jatkuvasti laatutyön kautta ja laatujärjestelmän ohjeita päivitetään säännöllisesti. Terveystoiminnassa on tehty sisäisiä auditointeja. Auditoinneissa tehtyjä havaintoja on hyödynnetty laatuohjeiden päivittämisessä ja toiminnan kehittämisessä.

Ympäristöterveydenhuollon toimintaa organisoitiin uudelleen vuonna 2023. Organisaatiomuutokseen liittyviä uudistuksia jalkautettiin terveystoimintaan vuonna 2023 ja tähän liittyvää toiminnan kehittämistä jatkettiin vielä 2024.

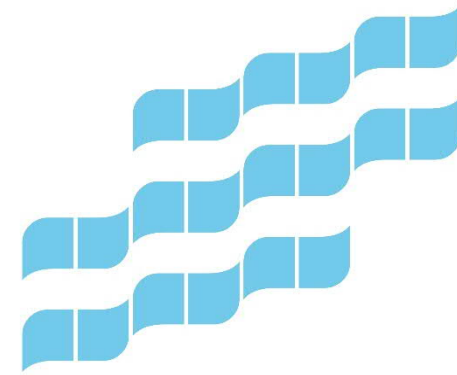
- Liitteet
- Liite 4. Terveystoiminnan tarkastusten toteutuminen toimialoittain ja kunnittain vuonna 2024
 - Liite 5. Terveystoiminnan painopisteisiin liittyvät toimenpiteet

5. Liitteet

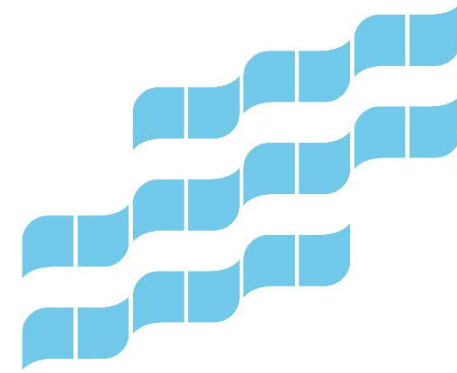
Liite 1. Rekisteröityjen elintarvikehuoneistojen tarkastukset toimintaluokittain

Rekisteröidyt elintarviketoiminnat	Tarkastuksia	Suunnitellut
Kansalliset toiminnalliset helpotukset	2	3
Alkutuotanto (ei-eläinperäinen)	2	3
Myynti	284	356
Tarjoilu	796	1147
Elintarvikkeiden valmistus	9	25
Vilja- ja kasvisala	28	52
Elintarvikkeiden kuljetukset	4	24
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	10	7
Vienti ja tuonti	12	33
Elintarvikekontaktimateriaalit	17	41
yht.	1164	1691

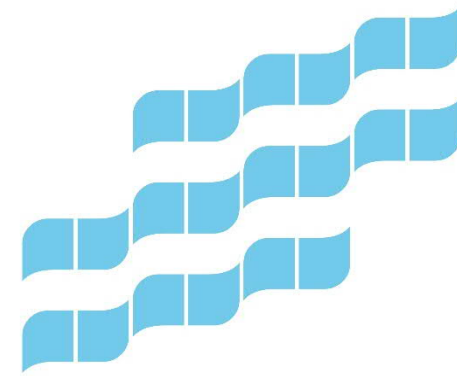

Liite 2. Elintarvikevalvonnan tarkastussuunnitelman toteuma ja kattavuus alueellisesti vuoden 2024 aikana

Valvontalaji ja kohdeluokitus	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Päikäne	Akaa	Urjala	Valkeakoski	Koko alue
Elintarvikelain mukainen valvonta									
Kohteet kunnittain *)	1881	91	27	212	85	143	46	146	2631
Osuus kunnittain, %	71,5	3,5	1,0	8,1	3,2	5,4	1,7	5,5	
Tarkastukset kunnittain	955	24	6	112	35	71	21	99	1323
Osuus kunnittain, %	81,7	2,1	0,5	9,6	3,0	6,1	1,8	8,5	
Tupakkalain mukainen valvonta (vähittäismyynti + tupakointitilat)									
Kohteet kunnittain **	314	14	2	21	11	17	7	23	409
Osuus kunnittain, %	76,8	3,4	0,5	5,1	2,7	4,2	1,7	5,6	
Tarkastukset kunnittain	94	4	1	3	1	2	2	10	117

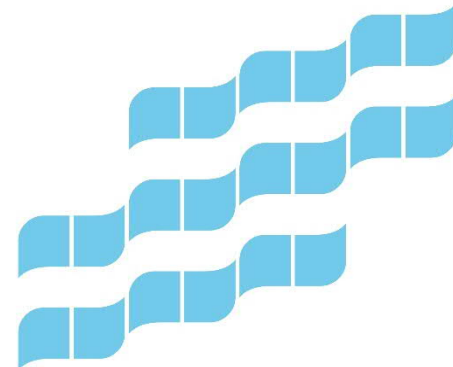
Osuus kunnittain, %	80,3	3,4	0,9	2,6	0,9	1,7	1,7	8,5	
Väkiluku Tilastokeskus 11/202	260 049	8865	1669	33 926	6250	16385	4502	20832	352478
Osuus kunnittain, %	73,5	2,5	0,5	9,6	1,8	4,7	1,3	6,0	
*) Sisältää maidontuotantotilat, ei muita alkutuotannon kohteita									
***) Sisältää myyntipaikat ja tupakointitilat									

Liite 3: Eläinlääkintäräportti; sairasmatkat, hoidetut eläimet ja subventiot kuntakohtaisesti

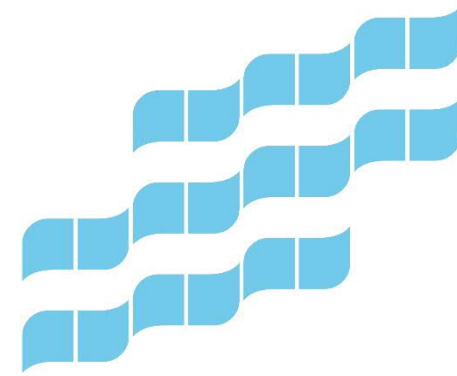
Suureläimet

Valvontalaji ja kohdeluokitus	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Pälkäne	Akaa	Urkala	Valkeakoski	Koko alue yhteensä	Peruskuntiin kirjautumattomat
Käynnit kunnittain	166	237	55	693	363	385	267	260	2426	127
Osuus kunnittain, %	6,5 %	9,28 %	2,15 %	27,14 %	14,22 %	15,08 %	10,46 %	10,18 %		4,97 %
Sairasmatkat päivystysaikana	64	36	5	116	44	67	20	43	395	2
Osuus kunnittain, %	16,12 %	9,07 %	1,26 %	29,22 %	11,08 %	16,88 %	5,04 %	10,83 %		0,5 %
Hoidetut eläimet kunnittain	313	868	136	1238	943	701	408	435	5042	252
Osuus kunnittain, %	5,91 %	16,4 %	2,57 %	23,38 %	17,81 %	13,24 %	7,71 %	8,22 %		4,76 %

Pieneläimet

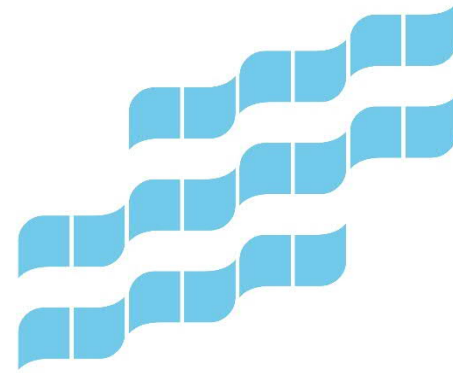
Valvontalaji ja kohdeluokitus	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Pälkäne	Akaa	Urjala	Valkeakoski	Koko alue yhteensä	Peruskuntiin kirjautumattomat
Sairasmatkat kunnittain	2	19	4	44	16	17	40	24	166	15
Osuus kunnittain, %	1,1 %	10,5 %	2,21 %	24,31 %	8,84 %	9,39 %	22,1 %	13,26 %		8,29 %
Hoidetut eläimet kunnittain	2	19	4	44	16	17	40	24	166	21
Osuus kunnittain, %	1,07 %	10,16 %	2,14 %	23,53 %	8,56 %	9,09 %	21,39 %	12,83 %		11,23 %

Vastaanottokäynnit toimipaikoittain

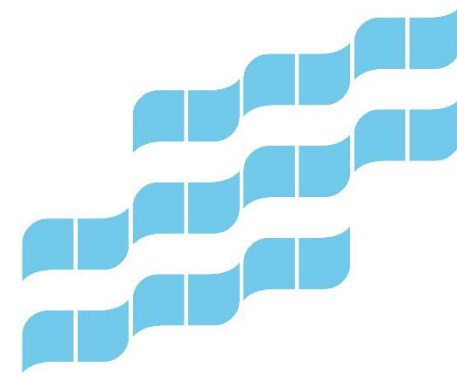
Valvontalaji ja kohdeluokitus	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Pälkäne	Akaa	Urjala	Valkeakoski	Koko alue yhteensä
Kaikki käynnit vastaanottokohtaisesti	1964	581	-	4154	-	-	1293	1258	9250
Osuus vastaanotot kunnittain, %	21,23 %	6,28 %	-	44,91 %	-	-	13,98 %	13,6 %	
Hoidetut eläimet kunnittain* (sis. vastaanotolla hoidetut ja matkoilla hoidetut)	2097	518	108	4045	326	412	746	1349	9601
Osuus kunnittain, %	21,84 %	5,40 %	1,12 %	42,13 %	3,40 %	4,29 %	7,77 %	14,05 %	

*Vastaanotoilla ja matkoilla hoidetuista pieneläimistä ei kotikuntaa 500 kappaleella eli 4,95 % kokonaismäärästä.

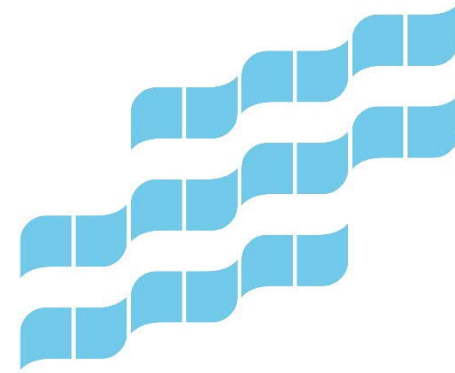
Ulkopuolinen pieneläinpäivystys

Ulkopuolinen eläinlääkäripäivystys	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Pälkäne	Akaa	Urjala	Valkeakoski	Koko alue yhteensä
Evidensia (Veter ja Vethaus)	2919	100	22	478	78	214	71	233	4115
Osuus kaikista käynneistä % kuntakohtaisesti	70,9 %	2,4 %	0,5 %	11,6 %	1,9 %	5,2 %	1,7 %	5,7 %	

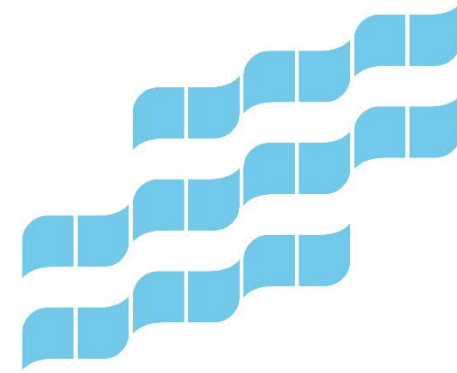
Subventiot (euroina) ja väkiluku

Subventiot	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Pälkäne	Akaa	Urjala	Valkeakoski	Koko alue yhteensä
Subventiot euroina	1749,39	2595,53	155,02	2247,33	3555,25	4911,15	489,56	1459,89	17 163,12
Osuus, %	10,2 %	15,1 %	0,9 %	13,1 %	20,7 %	28,6 %	2,9 %	8,5 %	
Väkiluku	Tampere	Orivesi	Juupajoki	Kangasala	Pälkäne	Akaa	Urjala	Valkeakoski	Koko alue
Väkiluku marraskuu 2024 (Lähde: Tilastokeskus)	260 049	8865	1669	33 926	6250	16385	4502	20832	352 478
Osuus kunnittain, %	73,8 %	2,5 %	0,5 %	9,6 %	1,8 %	4,6 %	1,3 %	5,9 %	

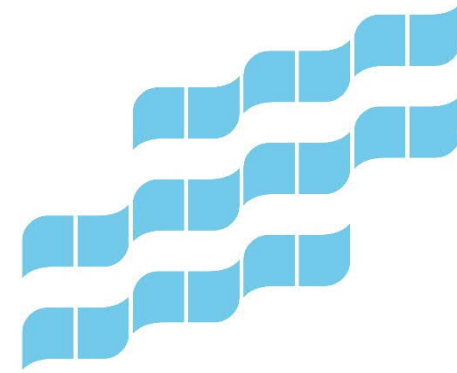

Liite 4. Terveydensuojelun tarkastusten toteutuminen toimialoittain ja kunnittain vuonna 2024

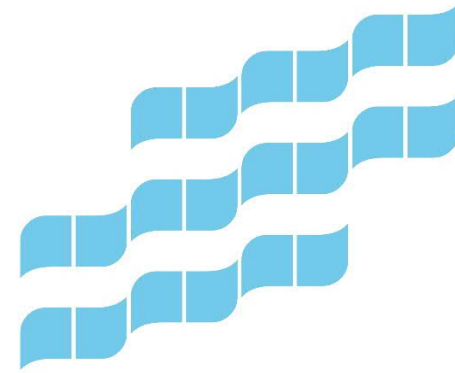
Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Terveystarkastuslain mukainen valvonta											
Talousveden toimittaminen	0	5	5	5	6	12	3	7	43	31	138
Talousettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue	0	1	1	2	2	6	2	5			
Vedenotto	0	4	4	3	4	6	1	2			
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	1	1	0	3	0	1	0	1	7	15	47

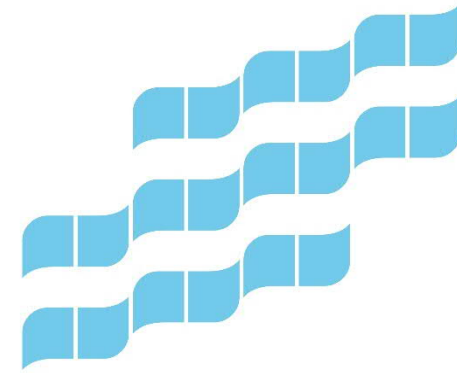
Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Lasten ja nuorten kohteet: kerhotilat, nuorisotilat ja leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot, lasten sisäleikkihuoneet	1	1	0	3	0	1	0	1			
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	3	3	9	6	2	56	5	2	86	94	91,5
Esiopetus	1	1	3	2	1	3	2	1			
Peruskoulu	2	2	5	3	1	22	2	0			
Lukio	0	0	0	1	0	7	1	0			
Ammattioppilaitos	0	0	1	0	0	9	0	1			
Muut koulut ja oppilaitokset	0	0	0	0	0	9	0	0			
Korkeakoulu	0	0	0	0	0	5	0	0			
Muu aikuiskoulutus	0	0	0	0	0	1	0	0			
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	0	0	0	0	0	17	0	0	17	15	113

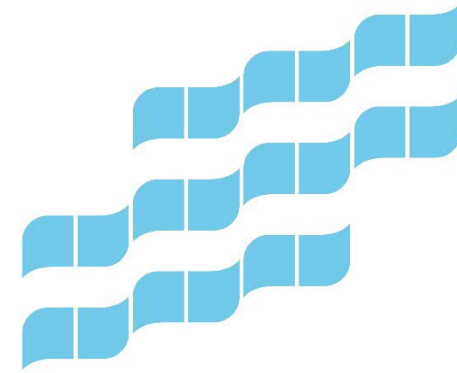
Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Aamiaismajoitus sekä majoitus maatilamatkailun yhteydessä	0	0	0	0	0	2	0	0			
Hotelli	0	0	0	0	0	10	0	0			
Hostellit, kuten retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit, matkustajakoti / motelli, täysihoitola	0	0	0	0	0	2	0	0			
Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	0	0	0	0	0	1	0	0			
Muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen	0	0	0	0	0	1	0	0			
Asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanottokeskukset	0	0	0	0	0	1	0	0			
Muu majoitustoiminta	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	3	0	5	1	1	60	1	7	78	71	109
Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	2	0	3	1	0	35	1	6			

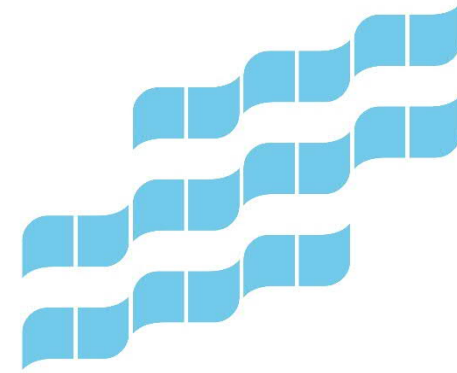
Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Tatuointi ja lävistys	1	0	2	0	1	22	0	0			
Solarium	0	0	0	0	0	0	0	0			
Muu ihon käsittely tai hoito	0	0	0	0	0	3	0	1			
Sosiaalihuollon palvelut, lasten päiväkodit ja vastaavat	9	0	6	0	0	34	1	2	52	50	104
Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	9	0	6	0	0	32	1	2			
Leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	0	0	0	0	0	2	0	0			
Sosiaalihuollon palvelut, Lastenkodit/ lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	0	0	0	0	0	4	0	1	5	4	125
Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit	0	0	0	0	0	4	0	1			
Ammatilliset perhekodit	0	0	0	0	0	0	0	0			
Muut lastensuojeluyksiköt	0	0	0	0	0	0	0	0			

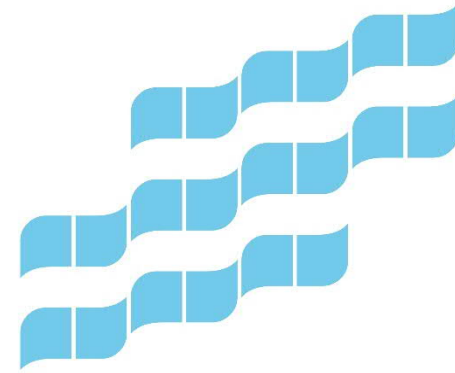
Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Sosiaalihuollon palvelut, vanhainkodit ja vastaavat	0	0	4	1	2	12	0	1	20	23	87
Vanhainkoti (laitoshuolto)	0	0	0	0	0	2	0	0			
Vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	0	0	4	1	2	10	0	1			
Sosiaalihuollon palvelut, muut sosiaalialan yksiköt	0	0	0	0	0	15	0	2	17	14	121
Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasuminen)	0	0	0	0	0	10	0	2			
Muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat; tehostettu palveluasuminen)	0	0	0	0	0	3	0	0			
Ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	0	0	0	0	0	1	0	0			
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintakeskus	0	0	0	0	0	0	0	0			
Aikuisten päivähoito	0	0	0	0	0	0	0	0			

Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Muut yksiköt	0	0	0	0	0	1	0	0			
Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset uimarannat	1	0	6	0	0	15	3	0	25	36	69
Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), yli 100 uimaria päivässä	0	0	0	0	0	7	0	0			
Pienet yleiset uimarannat, vähemmän kuin 100 uimaria päivässä	1	0	6	0	0	8	3	0			
Liikunta ja virkistystoiminta, uimahallit, kylpylät ja muut yleiset allastilat	1	0	1	1	0	17	0	0	20	24	83
Yleiset altaat	1	0	1	1	0	17	0	0			

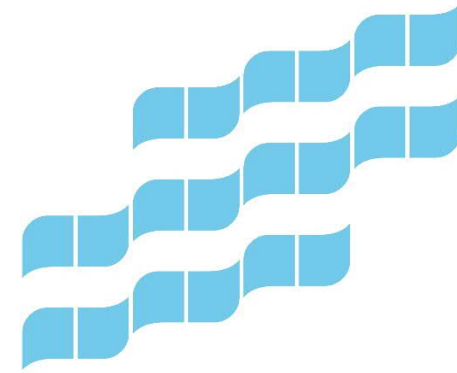

Suunnitelmalliset tarkastukset kunnittain 2024											
Toimintaluokka ja toimintatyyppi	Akaa	Juupajoki	Kangasala	Orivesi	Pälkäne	Tampere	Urjala	Valkeakoski	Toteutuneet tarkastukset	Tarkastus-suunnitelma	Toteuma %
Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset saunat	1	0	1	0	0	13	0	1	16	11	145
Saunat	1	0	1	0	0	13	0	1			
Liikunta ja virkistystoiminta, kuntosalit ja liikuntatilat	1	1	4	0	0	31	1	2	40	29	138
Yleinen liikuntatila	1	1	4	0	0	31	1	2			
Yhteensä	20	10	41	17	11	287	14	26	426	417	102
Osuus kunnittain, %	4,7	2,3	9,6	4,0	2,6	67,4	3,3	6,1			

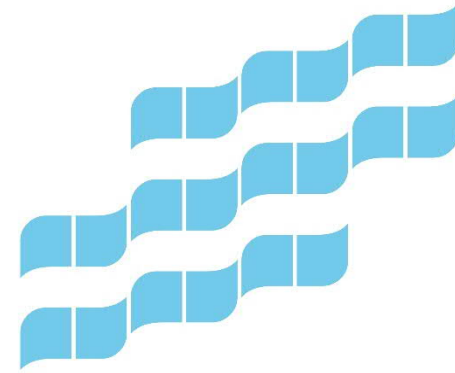

Liite 5. Terveystoimien painopisteisiin liittyvät toimenpiteet

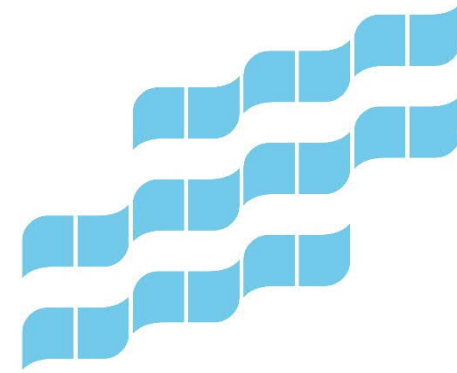
Toimenpide	Omaavunnon tuki	Elinympäristöterveyden edistäminen yhteistyö, tavoite	Osallistuvat tiimit	ajankohta (mittari)	Tilanne 12/2024
Palvelusähköpostit + puhelin					
asumisterveys		terveyshaittaepäilyjen selvityspyynnöt + ohjaus ja neuvonta yleisesti	Asumisterveystiimi	2020–2024 (seurataan määriä 2 kk otannalla)	Noin 500 puhelua/vuosi 2200 sähköpostia/ vuosi
terveydensuojelu	Vastataan toimijoiden kysymyksiin	vastataan kuntalaisten kysymyksiin välitetään sidosryhmien viestejä	Terveysvalvontatiimi	2020–2024	
Yhteistyö viranomaisten ja sidosryhmien kanssa					
Kaupungin ohjaava sisäilmaryhmä			Terveysvalvontatiimi		Mukana alueen kaikissa kunnissa, 3 terveydellisten olojen tarkastusten yhteistyöryhmää
Kohdekohtaisiin sisäilmatyöryhmiin osallistuminen	Tuetaan kohteiden omaa toimintaa ongelmien ratkaisussa	Nopeutetaan ongelmien selvittelyä	Terveysvalvontatiimi	2020–2024 (määrät)	Mukana alueen kaikissa kunnissa
Vesihuollon kehittäminen	Pohjavesien ja vesistöjen suojelemissuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen osallistuminen, vesihuollon kehittäminen		Terveysvalvontatiimi	2020–2024	Mukana 7 ryhmässä (Kangasalan pohjaveden suojelemissuunnitelma, Kirkkojärven suojelemissuunnitelma. Tampereen vesiosuuskuntien sekä Tampereen veden toiminta-alueiden päivitys,

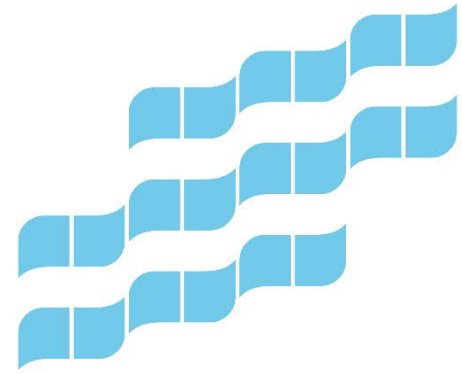
					Akaan vesihuollon kehittämissuunnitelma, HS-veden pohjavesien suojelusuunnitelmat, seudullinen pohjavesitarkkailu Tampere - Ylöjärvi)
Vesilaitosten valvontaohjelmien päivittäminen + tuki	Tehdään yhdessä, lainsäädäntömuutosten päivittäminen toimintaan (juomavesidirektiivi)	Lakisääteinen yhteistyö Riskinarvioinnin jatkuva päivitys	Terveysvalvontatiimi	2020–2024	Aktiivista: Riskinarviointeja hyväksytty isojen laitosten osalta 2022-2024.
Vesilaitosten tilannekuva	Terveysturvallisuuden ylläpitää alueensa vesihuollon yhteistyöpalaveria, osallistuu ELY:n viranomaispalaveriin		Terveysvalvontatiimi	2020-2023	Vetovastuu säännöllisestä tilannekuvapalaverista, (2 palaveria v. 2023)
Sosiaalitoimen yhteistyö siivottomuustapauksissa koko valvonta-alueella		Tavoitteena tehostaa asunnontarkastusten viranomaisresurssien kohdentamista ja luoda sosiaalitoimen kanssa selkeä käytäntö siivottomuustapausten hoitoon (autetaan asukasta kokonaisvaltaisesti)	Asumisterveystiimi	kevät 2020	Järjestetty palaveri TRE sosiaalitoimi 2/2020
Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus, poikkeusluvut		Osallistutaan terveyshaittojen arviointiin ja ennaltaehkäisyyn koko toiminta-alueella	Terveysvalvonta- ja asumisterveystiimi	2020–2024	Lausunnot, kaavakokoukset ja oma lausuntopalaveri viikoittain

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta	korjauskohteiden luvittaminen, tiedonkulun parantaminen	melu, savu, pöly, rotta ja siivottomuustapausten hoitaminen - yhteistyö ja prosessit kuntoon -->prosessien tehostus	Terveysvalvonta- ja asumisterveystiimi	2020–2024	Sovittu TRE rakennusvalvontapelastuslaitos -yhteistyöpalaverit 4. viikon välein. Seutukunnista Akaan ja Urjalan kanssa yhteistyökokoukset 4krt/a.
Varautumiseen liittyvä yhteistyö kaikkien alueen kuntien kanssa	Yhteydet alueen kuntien varautumiseen ja viestintään	Häiriötilannesuunnitelmien ja yhteystietojen jatkuva päivitys KUJA-konseptin hyödyntäminen	Terveysvalvontatiimi	2020–2024	Häiriötilannesuunnitelman päivitys meneillään, yhdyshenkilöt kuntiin sovittuna ollaan mukana Tampere, Orivesi valmiusryhmissä Valmiusharjoitus LSS23. Häiriötilannekorttien toimintaohjeiden vertailu vesilaitosten kanssa tehty 2023.
Viranomaisten yhteistarkastukset kouluihin ja päiväkoteihin	Tukee kohteiden omaa riskinarviointia	toimialojen välistä yhteistyötä tarkastuksissa edistetään koko alueella	Terveysvalvontatiimi	2020–2024	TRE toimii (terveydellisten olojen tarkastusryhmä) Akaan ja Urjalan aloitettu v. 2021
Majoitus Airbnb Ilmoitustarve	poikkihallinnollinen keskustelu	Todennäköistä että airbnb majoitus (verotus, valvonta, suhde muuhun majoitustoimintaan) tulee keskusteluun		2021	Ohje valmistui v. 2021 yhteistyössä Tampereen rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen kanssa

<p>Osallistuminen kansallisiin työryhmiin</p>			<p>Terveysvalvontatiimi</p>	<p>Terveydensuojelulain maksullisuuden valmistelu, Juomavesidirektiivin toimeenpanoa valmistelevat työryhmät 2 kpl (v. 2022), VATI kehittämisryhmä, Terveydensuojelulain 13 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden soveltamisohjeen työryhmä (v. 2021-2022), Terveydensuojelulain perusmaksuvelvollisuutta koskevan ohjeen valmisteluryhmä (v. 2023) Terveydensuojelulain uudistamiseen liittyvässä alatyöryhmässä työskentely (2024)</p>
---	--	--	-----------------------------	--

Liite 6: Tampereen kaupungin nettisivuille tehdyt alueellisen ympäristöterveydenhuollon ajankohtaiset uutiset

Ympäristöterveydenhuollon uutisia 2024

- Muista ilmoittaa elintarviketoiminnan keskeytyksestä tai lopettamisesta (pikku-uutinen 3.12.2024)
- Lintuhytin asuinalueelta ei löytynyt haitallisia yhdisteitä (uutinen 29.11.2024, myös englanniksi)
- Elintarvikevalvonnan Oiva-raportin ulkoasu on uudistunut (pikku-uutinen 14.11.2024)
- Ruskon laitoksen palon ympäristö- ja terveysvaikutuksia seurataan aktiivisesti (Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Tampereen kaupungin yhteisuutinen 7.11.2024)
- Arvonlisävero nousee 1.9.2024 alkaen (pikku-uutinen 12.8.2024)
- Helle on riski terveydelle – näin torjut sen haittoja (uutinen 22.7.2024)
- Tampereen uimavesien lämpötila- sekä levätietoja voi seurata karttapalvelusta (liikuntapalvelujen uutinen 7.6.2024, mukana myös terveydensuojelun asiaa uimaveden laadun mittauksista)
- Elintarvikevalvonta valvoo tehostetusti elintarvikkeiden alkuperää (pikku-uutinen 4.6.2024)
- Tampereen useilla uimarannoilla vedessä siitepölyä (ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyden yhteisuutinen 3.6.2024)
- Pirkanmaalla yersinia-bakteerin aiheuttamia sairastumisia -syyksi epäillään kasviksia (uutinen 29.4.2024)

